

KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

Brussel 2.2.2005
KUMM(2005) 24 finali

KOMUNIKAZZJONI LILL-KUNSILL EWROPEW TAR-REBBIEGĦA

Naħdmu flimkien għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi

Bidu ġdid għall-Istrategija ta' Liżbona

Komunikazzjoni mill-President Barroso
bi ftehim mal-Viċi-President Verheugen

{SEC(2005) 192}

{SEC(2005) 193}

WERREJ

Daħla	3
It-tkabbir ekonomiku u l-impjieg: Bidu Ġdid għall-Istrateġija ta' Liżbona	3
Sintezi.....	7
1. It-tkabbir ekonomiku u l-impjieg taħt il-lenti	12
2. NIBNU SHUBIJA EWROPEA GHAT-TKABBIR EKONOMIKU U L-IMPJIEGI	14
3. Azzjonijiet biex jinkiseb it-tkabbir ekonomiku u l-impjieg.....	15
3.1. Programm ta' Azzjoni għal Liżbona għall-Unjoni u l-Istati Membri	15
3.2. Li l-Ewropa ssir post li jiġbed aktar investiment u xogħol	16
3.2.1. Inwessgħu u nappfondixxu s-Suq Intern	17
3.2.2. Jiġu żgurati swieq miftuħa u kompetittivi ġewwa u barra l-Ewropa	19
3.2.3. Titjib tar-regolamentazzjoni nazzjonali u Ewropea	20
3.2.4. L-infrastruttura Ewropea għandha tinfirex u tittejjeb	21
3.3. L-għarfien u l-innovazzjoni għat-tkabbir ekonomiku	21
3.3.1. Żieda u titjib fl-investimet fir-Riċerka u l-Iżvilupp	22
3.3.2. L-iffaċilitar ta' l-innovazzjoni, l-użu ta' l-ICT u l-utilizzazzjoni sostenibbli tar-rizorsi.	23
3.3.3. Kontribut lejn bażi industrijali Ewropea qawwija	26
3.4. It-tkattir u t-titjib ta' l-Impjieg.....	27
3.4.1. It-tressiq ta' aktar nies lejn l-impjieg u l-immodernizzar tas-sistemi ta' ħarsien soċjali.	28
3.4.2. Titjib fl-adattabilità tal-ħaddiema u ta' l-intrapriżi u fil-flessibilità tas-swieq tax-xogħol.....	30
3.4.3. Investiment akbar fil-kapital uman bis-saħħa ta' ħiliet u edukazzjoni aħjar.	31
3.5. L-impatt fuq it-tkabbir ekonomiku u l-impjieg.....	32
4. Sabiex bi sħab nilhqu riżultati ta' veru fit-tkabbir ekonomiku u fl-impjieg.....	34

Dahla

It-tkabbir ekonomiku u l-impjegi: Bidu Ġdid għall-Istrateġija ta' Liżbona

Aħsbu f'it x'tista' tkun l-Ewropa. Aħsbu fil-qawwa intrinsika ta' l-Unjoni mkabbra tagħna. Aħsbu fil-potenzjal tagħha - li għad irid jiġi sfruttat - biex tohloq il-gid u toffri l-opportunitajiet u l-ġustizzja għaċ-ċittadini kollha tagħha. L-Ewropa tista' tkun xempju ta' progress ekonomiku, soċjali u ambjentali għall-bqija tad-dinja.

Huwa f'dan l-ispirtu ta' ottimizmu realista li l-Kummissjoni Ewropea l-ġdida hejjiet ir-rakkomandazzjonijiet tagħha għar-Revizjoni Intermedja ta' l-Istrateġija ta' Liżbona – l-aġenda ambizzjuża tagħna għar-riforma li nieda l-Kunsill Ewropew f'Marzu 2000.

L-Ewropej għandhom kull raġuni li jkunu pożittivi dwar il-potenzjal ekonomiku tagħna. Is-suċċessi tat-tieni nofs tas-seklu għoxrin hallew wirt b'saħħtu. Wara nofs seklu ta' paċi, magħqudin flimkien f'Unjoni politika waħdanija ta' Stati Membri stabbli u demokratiċi, aħna għandna waħda mill-ekonomiji l-aktar żviluppata fid-dinja waħdanija. Dik l-Unjoni holqot Suq Waħdieni li fil-bażi tiegħu, għall-dawk il-membri li qed jieħdu sehem fiha, hemm munita waħdanija li tikkonsolida l-istabbiltà ekonomika u tkabbar il-potenzjal għall-integrazzjoni ekonomika. Ikkonsolidajna mudell soċjali parteċipattiv uniku. L-istandards tagħna ta' edukazzjoni bażika huma għolja u l-bażi xjentifika hija storikament żviluppata tajjeb. L-Ewropa għandha kumpaniji dinamiċi u innovattivi b'saħħa kompetittiva straordinarja. Fl-aqwa tagħhom, huma qed juru kapaċità straordinarja ta' tiġdid. Għamilna aktar progress lejn l-iżvilupp sostenibbli minn kwalunkwe reġjun ieħor fid-dinja.

Għamilna dan billi hdimna fi shubija – l-istituzzjonijiet, il-gvernijiet u l-amministrazzjonijiet fuq il-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali, l-imsieħba soċjali tagħna, is-soċjetà ċivili– lkoll mexjin flimkien lejn għan komuni.

Dan il-wirt jirrapprezenta investiment sostanzjali għal dik il-viżjoni li torbotna flimkien; viżjoni, ikkonfermata fil-Kostituzzjoni, li niżguraw “l-iżvilupp sostenibbli ta' l-Ewropa msejjes fuq tkabbir ekonomiku bilanċjat u stabbiltà fil-prezzijiet, ekonomija soċjali tas-suq mill-aktar kompetittiva, li timmira lejn l-okkupazzjoni sħiħa, il-progress soċjali u livell għoli ta' ħarsien u titjib fil-kwalità ta' l-ambjent”.

L-aħħar 50 sena kienu snin ta' progress straordinarju, imma f'dinja li dejjem tinbidel l-Ewropa ma tistax tibqa' wieqfa. Huwa għalhekk li hames snin ilu l-Kaprijiet ta' l-Istati u tal-Gvernijiet iffirmax programm ambizzjuż ta' bidla. Huma mpenjaw irwiehhom li jagħmlu mill-Unjoni Ewropea l-ekonomija ta' l-għarfien l-aktar dinamika u kompetittiva fid-dinja, kapaċi li tohloq tkabbir ekonomiku sostenibbli bit-tkattir u t-titjib ta' l-impjegi u aktar koeżjoni soċjali, flimkien mar-rispett għall-ambjent.

Illum, naraw li s'issa l-aktar li nistgħu ngħidu huwa li r-rizultati kienu mhallta. Filwaqt li hafna mill-kundizzjonijiet fundamentali għal rinaxximent Ewropew hemm qegħdin, ma kienx hemm biżżejjed twettiq fuq il-livell Ewropew u nazzjonali. Dan ma kienx biss minhabba kundizzjonijiet ekonomiċi diffiċli minn meta tnediet l-Aġenda ta' Liżbona imma jirriżulta wkoll minn aġenda politika li saret mgħobbija ż-żejjed, minn nuqqas ta' suċċess fil-koordinament u xi kultant minn prioritajiet konfligġenti. Għal xi whud, dan ifisser li għandna nabbandunaw l-ambizzjoni ta' 5 snin ilu. Il-Kummissjoni ma taqbilx ma dan. L-isfidi li hemm quddiemna huma aktar urġenti issa li aħna ffaċċjati b' popolazzjoni li qed tixjieħ u bil-kompetizzjoni globali. Jekk ma nsaħhux l-impenn tagħna biex nilqgħulhom, b'enerġija u b'konċentrazzjoni mgedda, ma jdumux ma jitpoġġew fid-dubju l-mudell tagħna għas-soċjetà Ewropea, il-pensjonijiet tagħna, il-kwalità tal-ħajja tagħna.

Il-bżonn ta' azzjoni urġenti huwa kkonfermat mir-rapport tal-Grupp ta' Livell Għoli, ippresedut minn Wim Kok f'Novembru li għadda. Huwa jidentifika sfida qawwija. Skond Kok, *“L-istrateġija ta' Liżbona hija aktar urġenti llum likiber id-distakk fit-tkabbir ekonomiku bejna u bejn l-Amerika ta' Fuq u l-Ażja , u fl-istess waqt l-Ewropa trid tiffaċċja l-isfidi ta' popolazzjoni li qajla qed tikber u li qed tixjieħ. Ftit baqgħalna żmien u ma nistgħux nibqgħu sodisfatti bina nfusna. Hemm bżonn twettiq aħjar biex nirkupraw iż-żmien mitluf”*. B'din l-isfida quddiemha, l-Ewropa jeħtigilha li ttejjeb il-produttività u li tohloq aktar impjiegi.

Skond ix-xejriet kurrenti, it-tkabbir potenzjali ta' l-ekonomija Ewropea se jonqos bin-nofs matul id-deċennji li ġejjin u jasal għal kemm kemm aktar minn 1% fis-sena.

Ir-rizultati miksuba mill-Ewropa huma differenti minn dawk tal-kompetituri tagħna f'partijiet oħra tad-dinja. Il-produttività tagħhom kibret iżjed malajr u investew iżjed fir-riċerka u l-iżvilupp. Aħna għadna ma hejjejniex l-istrutturi meħtieġa biex nantiċipaw u nikkontrollaw aħjar il-bidliet fl-ekonomija u s-soċjetà tagħna. Għad jonqosna wkoll vizjoni għas-soċjetà li tkun tista' tintegra fiha sew lil dawk li qed jixjieħu kif ukoll liż-żgħażaġħ, partikolarment fejn jidhol l-iżvilupp tal-forza tax-xogħol tagħna, fejn id-dinamika kurrenti titfa' dell sew fuq it-tkabbir ekonomiku fil-ġejjieni fit-tul kif ukoll fuq il-koeżjoni soċjali.

Il-Kummissjoni aċċettat din l-isfida bil-prezentazzjoni ta' l-Għanijiet Strateġiċi ta' l-Unjoni, *‘tkabbir ekonomiku mgedded huwa essenzjali għall-prosperità, jista' jġib lura l-okkupazzjoni shiħa u huwa l-pedament tal-gustizzja soċjali u ta' l-opportunitajiet għal kulhadd. Huwa wkoll vitali għall-pożizzjoni ta' l-Ewropa fid-dinja u għall-kapaċità ta' l-Ewropa li timmobilizza r-rizorsi biex tiffaċċja bosta sfidi globali differenti’*.

Neħtieġu ekonomija dinamika sabiex nirrankaw l-ambizzjonijiet aktar wiesgħa tagħna fil-qasam soċjali u ambjentali. Huwa għalhekk li l-Istrateġija ta' Liżbona mgedda tikkonċentra fuq it-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi. Biex nagħmlu dan irridu niżguraw li:

- **L-Ewropa ssir post aktar attraenti biex fih wiehed jinvesti u jahdem**
- **L-Għarfien u l-innovazzjoni jkunu l-pern tat-tkabbir ekonomiku Ewropew**
- **Niżviluppaw il-miżuri li jhallu lill-intrapriżi tagħna jkattru u jtejbu l-impjiegi**

Li npoġġu t-tkabbir u l-impjiegi bħala l-għan immedjat imur id f'id mal-promozzjoni ta' l-għanijiet soċjali u ambjentali. L-Istrateġija ta' Liżbona hija ingredjent essenzjali fl-għan aktar wiesa' ta' żvilupp sostenibbli li jstabbilixxi t-Trattat: li ntejbu l-għajnuna soċjali u l-kundizzjonijiet ta' l-għajxien b'mod sostenibbli għall-generazzjonijiet preżenti u futuri. Kemm Liżbona kif ukoll l-Istrateġija għall-Iżvilupp Sostenibbli jikkontribwixxu sabiex jiġi żgurat l-ilhiq ta' dan l-għan. Billi huma jirrinforzaw lil xulxin, jimmiraw għal azzjonijiet li jikkomplementaw lil xulxin, jużaw strumenti differenti u jipproduċu r-riżultati tagħhom fuq skali ta' żmien differenti.

Il-Kummissjoni hija mpenjata għal kollox għall-iżvilupp sostenibbli u għall-immodernizzar u l-promozzjoni tal-mudell soċjali Ewropew. Mingħajr aktar tkabbir ekonomiku u impjiegi, dan ma jkunx possibbli. L-Istrateġija għall-Iżvilupp Sostenibbli tagħna u l-Aġenda Soċjali tagħna dan l-aħħar kienu qed jiġu riveduti u se jiġu ppreżentati proposti fil-gimghat li ġejjin, qabel il-Kunsill Ewropew tar-Rebbiegħa. Barra minn dan, irridu nkomplu naħdmu mas-sieħba internazzjonali tagħna biex nindirizzaw żbilanċi makroekonomiċi globali, għax it-tishih tat-tkabbir ekonomiku huwa ta' ġid għas-sieħba tagħna daqs kemm huwa għall-Unjoni.

“Liżbona” għalhekk titlob azzjoni immedjata u l-argument favur li niehdu azzjoni flimkien huwa b'saħħtu.

Il-prezz jekk ma nagħmlux dan huwa kbir u kwantifikabbli. Il-prezz tan-‘nuqqas ta' Ewropa’ ġie stabbilit permezz ta' volum qawwi ta' evidenza akkademika. Wiehed jista' ma jaqbilx mal-figuri. Imma li ma nwettqux lil “Liżbona” jkollu tassew il-prezz tiegħu. L-aħjar xhieda nistgħu insibuha fit-tkabbir tad-distakk bejn il-potenzjal tat-tkabbir ekonomiku ta' l-Ewropa u dak ta' partners ekonomiċi oħra. Madankollu, ir-rebħ potenzjali minn integrazzjoni ekonomika aktar wiesgħa u profonda f'Ewropa mkabbra huma enormi.

Din ir-revizjoni intermedja tgħid kif nistgħu nġinu lill-Ewropa tiffaċċja l-isfidi tat-tkabbir ekonomiku u ta' l-impjiegi. Hija tnedi l-idea ta' Hidma bi Sħab għat-Tkabbir Ekonomiku u għall-Impjiegi, appoġġjata minn Programm ta' Azzjoni għall-Unjoni u Programmi Nazzjonali ta' Azzjoni li fihom impenji sodi. Hija tibni fuq tliet kunċetti ċentrali:

- L-ewwel, **L-Azzjonijiet ta' l-Ewropa jinhtieg li jkunu aktar ikkonċentrati**. Irridu nikkoncentraw l-isforzi kollha tagħna biex inwettqu fil-prattika politika li tħalli l-ikbar impatt. Dan ifisser li nżommu mal-wegħdiet eżistenti, nibnu fuq ir-riformi li diġa bdew f'kull Stat Membru u nagħtu bidu għal azzjoni ġdida fejn hija meħtieġa sabiex iżzommna mexjin lejn il-mira tagħna. Dan jitlob identifikazzjoni rigoruza tal-prijoritajiet min-naħa tal-Kummissjoni u sisien qawwija ta' appoġġ sod mill-Kunsill Ewropew u mill-Parlament Ewropew.
- It-tieni, irridu **nimmobilitaw l-appoġġ għall-bidla**. Li nistabbilixxu parteċipazzjoni wiesgħa u effettiva fl-għanijiet ta' Liżbona huwa l-aħjar mod biex niżguraw li l-kliem jitbiddu friżultati. Dawk kollha, f'kull livell, li huwa fl-interess tagħhom is-suċċess ta' Liżbona għandhom ikunu involuti fit-twettiq ta' dawn ir-riformi. Dawn għandhom isiru parti mid-dibattitu politiku nazzjonali.
- It-tielet, **Liżbona rridu nissimplifikawha u nhaffuha**. Dan ifisser li niċċaraw min huwa responsabbli li jagħmel liema haġa, li nissimplifikaw ir-rappurtaġġ u li nagħtu appoġġ

għat-twettiq permezz tal-Programmi ta' l-Azzjoni sew ta' l-Unjoni kif ukoll dawk Nazzjonali. Għandu jkun hemm sett integrat ta' "linji ta' gwida" biex joffri qafas għall-azzjoni ta' l-Istati Membri, appoġġat minn rapport wiehed biss fuq il-livell ta' l-Unjoni u rapport wiehed biss fuq il-livell nazzjonali li jipprezentaw il-progress li jkun sar. Dan għandu jnaqqas b'mod apprezzabbli l-piż ta' rapurtaġġ nazzjonali li jaqa' fuq l-Istati Membri.

Dan kollu għandu jitpoġġa fuq l-isfond ta' riformi aktar wiesgħa. Irridu nipprovdu r-rizorsi li jikkorrispondu ma' l-ambizzjoni tagħna sew fuq il-livell ta' l-UE u kif ukoll fuq dak nazzjonali.

Kundizzjonijiet makroekonomiċi b'saħħithom huma essenzjali bħala bażi għal sforz kredibbli biex jiżdied it-tkabbir ekonomiku potenzjali u biex jinholqu l-impjiegi. Il-bidliet proposti għall-patt ta' l-istabbiltà u tkabbir ekonomiku ta' l-Unjoni Ewropea – ir-regoli li fuq il-livell ta' l-UE jiggvernaw il-politika tal-baġit nazzjonali – għandhom ikomplu jstabbilizzaw l-ekonomija tagħna, filwaqt li jiżguraw li l-Istati Membri jkunu jistgħu jagħtu sehmhom sħiħ fil-ħolqien tal-kundizzjonijiet għat-tkabbir fit-tul.

Fuq il-livell Ewropew, id-dibattitu dwar il-qafas finanzjarju futur ta' l-Unjoni sa l-2013 ("il-Prospettivi Finanzjarji") għandu jzomm quddiem għajnejh il-konsegwenzi ta' l-ambizzjoni tagħna ta' Liżbona, u jappoġġa l-prijoritajiet ta' Liżbona fil-baġit futur ta' l-UE. Irridu nipprovdu l-appoġġ u l-investment li teħtieġ ekonomija moderna ta' l-għarfien, nużaw ir-rizorsi tagħna b'modi li jgħinuna naddattaw irwieħna għal kundizzjonijiet ekonomiċi u soċjali li jkunu qed jinbidlu, u nħaddmu programmi li jipprovdu l-inċentivi meħtieġa sabiex l-Istati Membri jikkonċentraw l-ispiza nazzjonali tagħhom fuq l-għanijiet ta' Liżbona. Il-proposti tal-Kummissjoni għall-Perspettivi Finanzjarji jirriflettu dawn il-prijoritajiet.

Jekk nistgħu nlaqqgħu flimkien l-ambizzjoni, ir-rizorsi u l-ideat tajbin; jekk nistgħu nittrasformawhom sa tmiem id-deċennju f'bidliet konkreti u li jibqgħu; u jekk nistgħu nappoġġaw lil Liżbona billi nagħlqu d-distakk ta' l-investment fl-ekonomija tagħna u nagħtu bidu għal kampanja ġdida favur koeżjoni aktar qawwija madwar il-kontinent tagħna, imbagħad inkunu nistgħu nerggħu naraw il-miri ta' Liżbona jfegġu fuq ix-xefaq.

Dan hu l-bidu ġdid li l-Ewropa għandha bżonn.

Sintezi

Hames snin ilu l-Unjoni Ewropea nediet agenda ambizzjuża ta' riforma. Matul l-aħħar sena, l-Kummissjoni tat harsa lura lejn il-progress li sar. Dan wassal għal dibattitu mqanqal fuq il-livell Ewropew u dak nazzjonali fost dawk kollha li għandhom interess fis-suċċess ta' Liżbona. Barra minn dan, il-Kummissjoni bbenefikat mix-xogħol tal-Grupp ta' Livell Għoli ppresedut minn Wim Kok, li pprezenta r-rapport tiegħu f'Novembru li għadda. Illum, hemm kunsens ġenerali li l-Ewropa hija 'l bogħod milli tilhaq il-potenzjal għall-bidla li toffri l-istrateġija ta' Liżbona. Filwaqt li kulhadd jaqbel sew fuq id-dijanjsi u kif ukoll fuq ir-rimedji, ir-realtà hi li ma sarx biżżejjed progress.

Dan ir-Rapport, f'dan l-istadju intermedju ta' Liżbona, issa jgħid kif nistgħu naħdmu flimkien għall-futur ta' l-Ewropa u nergħu inpoġġu l-agenda ta' Liżbona lura fuq il-binarji tagħha.

L-Istrateġija Mġedda ta' Liżbona – x'se jinbidel?

Il-Kummissjoni tipproponi bidu ġdid għall-Istrateġija ta' Liżbona, li nikkoncentraw l-isforzi tagħna fuq żewġ hidmiet prinċipali - **li nwettqu tkabbir ekonomiku aktar qawwi u li jibqa' u li nkatru u ntejbu l-impjiegi**. Iċ-ċavetta biex nilliberaw ir-rizorsi meħtieġa sabiex nilhqu l-ambizzjonijiet aktar wiesgħa tagħna fl-oqsma ekonomiċi, soċjali u ambjentali hija li naffrontaw l-isfida li għandha l-Ewropa fil-qasam tat-tkabbir ekonomiku u ta' l-impjiegi; filwaqt li l-ilhiq ta' dawk l-għanijiet aktar wiesgħa jikkonsolida s-suċċess tar-riformi tagħna. Biex dan ikun possibbli, huma kruċjali kundizzjonijiet makroekonomiċi b'saħħithom, b'mod partikolari li nżommu ma' politika makroekonomika mmirata lejn l-istabbiltà u ma' politika soda tal-baġit.

I Niżguraw it-twettiq

It-twettiq huwa l-kwistjoni prinċipali għall-Istrateġija ta' Liżbona, sew fuq il-livell Ewropew kif ukoll fuq dak nazzjonali. **L-implimentazzjoni ta' l-agenda tar-riformi tinhtiegħ Shubija mġedda għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi.**

Fejn jidhol il-livell ta' l-UE, il-Kummissjoni se twettaq ir-rwol ċentrali tagħha li tniedi l-politika u li tiżgura l-implimentazzjoni.

Fl-istess hin, **l-Istati Membri** għandhom iwettqu dawk ir-riformi ta' Liżbona li għadhom ma sarux minkejja li kienu miftehna. Dan għandu jkun appoġġat mill-Programmi Nazzjonali ta' Liżbona – li jgħidu kif dan se jitwettaq. (*ara t-tmexxija aktar 'l isfel*).

II Programm imġedded ta' Azzjoni ta' Liżbona

Dan ir-rapport mhuwiex qed jipprova jerga jikteb mill-ġdid l-istrateġija ta' Liżbona, imma qiegħed jidentifika mizuri ġodda fuq il-livell Ewropew u dak nazzjonali li se jrin jghinuna niżguraw li l-vizjoni tagħna ta' Liżbona ssehh.

Post aktar attraenti fejn wieħed jinvesti u jaħdem

- Inwessgħu u nappfondixxu s-suq intern
- Intejbu s-sistemi regolatorji Ewropej u nazzjonali
- Niżguraw swieq miftuħa u kompetittivi sew fl-Ewropa kif ukoll barra minnha
- Nespandu u ntejbu l-Infrastruttura Ewropea

- ✓ Irridu nwessgħu u nappfondixxu s-suq intern. L-Istati Membri għandhom itejbu **t-twettiq tal-leġislazzjoni eżistenti ta' l-UE** jekk irridu li l-intraprizi u l-konsumaturi jgawdu l-benefiċċji kollha. F'għadd ta' Stati Membri, swieq importanti bħal dawk tat-telekomunikazzjoni, l-enerġija u t-trasport huma miftuħa biss fit-teorija - hafna wara li skada ż-żmien li fih l-Istati Membri kienu qablu li se jifthuhom.
- ✓ Riforri kruċjali għandhom meħtieġa biex **jiġi kkompletat is-suq waħdieni** u dawn għandhom jingħataw attenzjoni speċifika: is-suq tas-servizzi finanzjarji, kif ukoll dak tas-servizzi b'mod generali, il-proposta REACH, bażi komuni kkonsolidata għat-taxxi tal-kumpaniji u wkoll il-Brevett tal-Komunità.
- ✓ Il-klima regolatorja trid titjeb. F'Marzu l-Kummissjoni se tvara **inizzjattiva ġdida għal riforma regolatorja**, u se nużaw esperti esterni biex jagħtuna pariri dwar il-kwalità u l-metodoloġija ta' kif inwettqu evalwazzjonijiet ta' l-impatt.
- ✓ Ir-regoli tal-kompetizzjoni għandhom jiġu applikati b'mod proattiv. Dan jgħin biex iqawwi l-kunfidenza tal-konsumaturi. Investigazzjonijiet settorjali ta' l-ostakli għall-kompetizzjoni se jitniedu f'setturi bħall-enerġija, it-telekomunikazzjoni u s-servizzi finanzjarji.
- ✓ L-intraprizi Ewropej jinħtieġu wkoll swieq globali miftuħa. L-Unjoni se tagħfas hafna **sabiex tiġi konkluzja u implimentata il-Fażi Ta' Żvilupp ta' Doha**, u wkoll sabiex isir progress f'relazzjonijiet ekonomiċi oħra bilaterali u reġjonali.

L-għarfien u l-innovazzjoni għat-tkabbir ekonomiku

- Inżidu u ntejbu l-investment fir-Riċerka u l-Iżvilupp
- Niffaċilitaw l-innovazzjoni, l-adozzjoni tat-Teknoloġija ta' l-Informatika u l-Komunikazzjoni (ICT) u l-użu sostenibbli tar-riżorsi
- Nikkontribwixxu għal bażi industrijali Ewropea b'saħħitha

- ✓ L-awtoritajiet pubbliċi fil-livelli kollha ta' l-Istati Membri jridu jaħdmu biex jappoġġaw l-innovazzjoni, sabiex **nirrealizzaw il-viżjoni tagħna ta' soċjetà ta' l-għarfien**. L-issuktur tal-konċentrazzjoni ta' l-Unjoni fuq oqsma bħas-soċjetà ta' l-informazzjoni, il-bijoteknoloġija u l-eko-innovazzjoni għandha

tghinhom f'dan.

- ✓ Aktar investiment **sew mis-settur pubbliku kif ukoll minn dak privat fl-infiq ghar-riċerka u l-iżvilupp**. Fuq il-livell ta' l-UE, hemm bżonn l-adozzjoni f'qasir żmien mill-Parlament u l-Kunsill **tal-programm ta' Qafas ghar-Riċerka** u ta' **programm ġdid għall-kompetittività u l-innovazzjoni**. Dawn se jiġu pprezentati f'April.
- ✓ Bħala parti **mir-riforma** maġġuri **tal-politika ta' l-Għajjuna mill-Istat** li se tibda aktar tard din is-sena, l-Istati Membri u l-partiċipanti reġjonali u oħrajn fil-qasam pubbliku, se jkollhom iżjed possibilità li jwieżnu r-riċerka u l-innovazzjoni, partikolarment mill-intrapriżi żgħar u medji ta' l-UE.
- ✓ It-tixrid ta' l-għarfien permezz ta' sistema edukattiva ta' kwalità għolja huwa l-aħjar mod kif niżguraw il-kompetittività ta' l-Unjoni għall-gejjieni fit-tul. B'mod partikolari, l-Unjoni għandha tiżgura li l-universitajiet tagħna jkunu jistgħu jikkompetu ma' l-aqwa fid-dinja permezz tat-tlestija ta' l-Ispazju Ewropew għall-Edukazzjoni Għolja.
- ✓ Il-Kummissjoni sejra tipproponi l-holqien ta' **“Istitut Ewropew għat-Teknoloġija”**.
- ✓ Il-Kummissjoni sejra tappoġġa u tinkoraġġixxi **Poli ta' Innovazzjoni** maħsuba biex jgħinu lill-operaturi reġjonali jlaqqgħu flimkien l-aħjar imħuħ fix-xjenza u l-kummerċ mar-rizorsi meħtieġa, sabiex iwasslu l-ideat mil-laboratorju għall-produzzjoni kummerċjali.
- ✓ Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom iżidu l-isforzi tagħhom favur **il-promozzjoni ta' l-eko-innovazzjoni** li tista' ggħib titjib sostanzjali sew fil-livell ta' l-għajjien tagħna kif ukoll fit-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi, pereżempju f'oqsma bħall-użu sostenibbli tar-rizorsi, il-bidla fil-klima u l-effiċjenza fl-użu ta' l-enerġija.
- ✓ It-tiħib ma' l-industrija se jkun meħjun ukoll mill-**Inizjattivi Ewropej għat-Teknoloġija**, li jibnu fuq l-esperjenza tas-sistema Galileo tan-navigazzjoni bisatellita. L-ewwel waħda minn dawn għandha tibda tidher fl-2007 ladarba l-Programm ta' Qafas għar-Riċerka li jmiss ikun beda jopera.

It-tkattir u t-titjib ta' l-impjiegi

- Niġbdu aktar nies lejn l-impjiegi u nimmodernizzaw is-sistemi tal-ħarsien soċjali
- Intejbu l-adattabilità tal-ħaddiema u ta' l-intrapriżi u l-flessibilità tas-swieq tax-xogħol
- Ninvestu aktar fil-kapital uman permezz ta' edukazzjoni aħjar u titjib tal-ħiliet

- ✓ **L-Imsieħba Soċjali huma mistiedna li jiżviluppaw pjan ta' azzjoni kongunt għal Liżbona** qabel il-Kunsill Ewropew tar-Rebbieġha 2005 li fih

jidentifikaw il-kontribut tagħhom għall-ilhiq tal-miri ta' Liżbona.

- ✓ L-Istati Membri u l-imsieħba soċjali jridu **jżidu l-isforzi tagħhom sabiex jgħollu l-livell ta' l-okkupazzjoni** partikolarment billi jsegwu politika attiva favur l-impjiegi li tgħin lil min qed jaħdem u tipprovdu l-inċentivi biex ikompli jaħdem, jiżviluppaw politika favur haġja attiva għal dawk li deklin fix-xjuħija biex jiskoraġġixxu lin-nies milli jitolqu kmieni wisq mill-forza tax-xogħol, u billi jimmodernizzaw is-sistemi tal-harsien soċjali, sabiex dawn ikomplu joffru s-sigurtà meħtieġa biex tgħin lin-nies jaċċettaw il-bidla.
- ✓ Il-futur ta' l-Ewropa u ta' l-Istrateġija ta' Liżbona huwa marbut mill-qrib **maż-żgħażaġh**. L-Unjoni u l-Istati Membri iridu jiżguraw li r-riformi proposti jgħinu biex jagħtuhom l-ewwel ċans fil-hajja u jagħtuhom il-ħiliet meħtieġa matul haġjithom. L-Unjoni trid ukoll tiżviluppa l-prijoritajiet tagħha biex tirispondi għall-isfidi demografici li għandna quddiemna.
- ✓ L-Istati Membri u l-imsieħba soċjali jridu jtejbu **l-adattabilità tal-haddiema u ta' l-intrapriżi kif ukoll il-flessibilità tas-swieq tax-xogħol** biex jgħinu lill-Ewropa taggusta ruhha għar-ristrutturar u għal bidliet fis-suq.
- ✓ Quddiem it-tnaqqis fil-għadd tal-haddiema, neħtieġu **strateġija li tkun żviluppata tajjeb fir-rigward ta' l-immigrazzjoni legali**. Il-Kummissjoni se tippreżenta pjan qabel l-aħħar ta' l-2005 fuq il-bażi tal-konsultazzjoni pubblika li tinsab għaddejja bħalissa.
- ✓ L-Ewropa jinhteġilha li **tkattar u ttejjeb l-investimenti fl-edukazzjoni u t-taħriġ**. Billi tikkonċentra fuq il-livell Ewropew u dak nazzjonali fuq il-ħiliet u fuq l-edukazzjoni matul il-hajja hija tagħmilha ehfef għan-nies li jgħaddu għal impjiegi godda. Dan għandu jiġi meġjun mill-adozzjoni din is-sena tal-**Programm għall-Edukazzjoni matul il-Hajja** fuq il-livell ta' l-UE u fl-2006 mill-preżentazzjoni mill-Istati Membri ta' strateġiji għall-edukazzjoni matul il-hajja.
- ✓ L-Ewropa tinhteġ ukoll **izjed mobbiltà fost il-haddiema**. Il-mobbiltà fuq it-territorju ta' l-Unjoni tkun meġjuna wkoll mill-adozzjoni bikrija tal-qafas għall-**kwalifiki professjonali** li għadu pendent. Il-Kummissjoni se tressaq proposti matul l-2006 sabiex jiġi ssimplifikat **ir-rikonoxximent tal-kwalifiki** fuq bażi reċiproka. L-Istati Membri għandhom iħaffu t-tneħħija ta' kull restrizzjoni fuq il-mobbiltà tal-haddiema mill-pajjiżi li m'ilhomx li daħlu fl-Unjoni.
- ✓ L-awtoritajiet reġjonali u lokali għandhom ihejju proġetti li jqarrbuna lejn l-ilhiq ta' l-ambizzjoni tagħna ta' Liżbona. **Il-fażi li jmiss ta' Fondi Strutturali** (fosthom dawk għall-iżvilupp rurali) qed tiġi mfassla mill-ġdid fid-dawl ta' dan – biex tikkonċentra iżjed fuq kif tista' tgħin halli twettaq it-tkabbir ekonomiku u toħloq l-impjiegi fuq livell lokali.

III Intejbu t-tmexxija ta' Liżbona

It-tmexxija ta' **I-Istrateġija ta' Liżbona tinhtieg titjib radikali biex issir aktar effettiva u tkun tinftiehem aktar faċilment**. Ir-responsabbiltajiet huma mqassma b'mod xejn ċar bejn l-Unjoni u l-Istati Membri. Hemm wisq proċeduri ta' rappurtaġġ burokratiċi u li jitrikku fuq xulxin u m'hemmx biżżejjed pussess politiku.

Biex jiġi ċċarat sew dak li hemm bżonn isir kif ukoll min huwa responsabbli li jagħmlu, il-Kummissjoni se tressaq Programm ta' Azzjoni għal Liżbona.

Barra minn dan, il-Kummissjoni qed tipproponi strateġija integrata sabiex **jithaffu l-Linji Ġenerali ta' Gwida għall-Politika Ekonomika u ta' l-Impjiegi eżistenti, fi hdan ċiklu ġdid ekonomiku u ta' l-impjiegi**. Fil-gejjieni, sett integrat ta' Linji ta' Gwida flimkien mal-Programm ta' Azzjoni għal Liżbona se jintuża biex imexxi 'l quddiem l-aġenda tar-riforma. Dawn se jkopru l-politika makroekonomika, l-impjiegi u r-riformi strutturali. Min-naħa tagħhom, l-Istati Membri huma mistennija li jaddottaw Programmi Nazzjonali ta' Azzjoni għat-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi, imsaħħa b'impenji u b'miri, wara diskussjoni wiesgħa fuq livell nazzjonali.

Biex jgħaqqdu dan kollu flimkien, l-Istati Membri għandhom jappuntaw **“Sur” jew “Sinjura Liżbona” fuq il-livell governattiv**.

Ir-rappurtaġġ ukoll se jiġi ssimplifikat. Se jkun hemm rapport wieħed ta' Liżbona fuq il-livell ta' l-UE u fuq dak nazzjonali dwar il-progress li jkun sar. Dan il-proċess ġdid ta' rappurtaġġ se jipprovdi mekkaniżmu li permezz tiegħu il-Kunsill Ewropew u l-Parlament Ewropew ikunu jistgħu jikkonċentraw fuq kwistjonijiet importanti ta' politika mingħajr ma jkunu mgħobbija bil-għadd kbir ta' rapporti settorjali li huma bħalissa parti miċ-ċiklu annwali.

Din l-istrateġija se tagħmilha ehfef għall-Kunsill Ewropew li jagħti gwida Prattika kull Rebbiegħa u għall-Kummissjoni li twettaq ir-rwol tagħha ta' monitoraġġ tal-progress lejn il-miri ta' Liżbona, filwaqt li toffri inkoraġġiment u tipproponi azzjoni addizzjonali biex Liżbona tinzamm fuq il-binarji tagħha.

* * *

Fuq din il-bażi, l-Kummissjoni tirrakkomanda lill-Kunsill Ewropew li:

- Ivara Shubija ġdida għat-Tkabbir Ekonomiku u għall-Impjiegi
- Japprova l-Programm Komunitarju ta' Azzjoni u jitlob lill-Istati Membri biex jstabilixxu l-Programmi Nazzjonali ta' Azzjoni tagħhom
- Japprova l-arranġamenti l-ġodda għat-tmexxija ta' l-Istrateġija ta' Liżbona pprezentati f'dan ir-Rapport, sabiex itejjeb l-effikaċja tat-twettiq tal-politika fuq il-livell tal-Komunità u dak nazzjonali, u sabiex jinkoraġġixxi dibattitu reali u pussess politiku ġenwin tal-miri tagħna ta' Liżbona.

1. IT-TKABBIR EKONOMIKU U L-IMPJIEGI TAHT IL-LENTI

L-aġenda ta' Liżbona kienet maħsuba biex tillibera l-potenzjal ta' l-Unjoni ...

Is-Suq Waħdieni, l-Ewro u t-tkabbir riċenti ta' l-Unjoni juru **l-potenzjal li għandha l-Unjoni biex tilhaq għanijiet ambizzjużi**. Għal aktar minn nofs seklu, l-Unjoni bniet il-paċi u l-prosperità. Hija kompliet miexja 'l quddiem minkejja t-tibdiliet fix-xenarju ekonomiku, politiku u soċjali. Għamlet dan billi stabbiliet miri komuni u hadmet flimkien biex tilhaqhom; l-Unjoni u l-Istati Membri, il-Gvernijiet u s-soċjetà ċivili, l-intrapriżi u ċ-ċittadini. Dan l-istess dinamizmu wassal għat-tnedija ta' l-aġenda ambizzjuża għar-riforma f'Marzu 2000 fil-Kunsill Ewropew ta' Liżbona. Hija indikat it-triq lejn ekonomija kompetittiva, inkluziva u msejsa fuq l-għarfien, u offriet risposta Ewropea għall-isfidi urġenti li għandu quddiemu l-kontinent tagħna.

...iżda ma sarx biżżejjed progress.

Illum, naraw li t-taħlita tal-kundizzjonijiet ekonomiċi, l-inċertezza internazzjonali, il-progress kajman fl-Istati Membri u t-telf gradwali tal-konċentrazzjoni wassal biex Liżbona tilfet it-triq. Madankollu, l-isfidi saru jekk xejn aktar urġenti quddiem il-kompetizzjoni globali u popolazzjoni li qed tixjeh; fatturi li huma saħansitra aktar evidenti llum milli kienu hames snin ilu. Din il-valutazzjoni hija l-istess bħal dik tar-Rapport ipprezentat mill-Grupp ta' Livell Għoli ppresedut minn Wim Kok¹. Huwa għamel enfasi fuq **il-progress mhux suffiċjenti** ta' l-Ewropa lejn l-ilhiq ta' l-għanijiet ta' l-istrategija ta' Liżbona. B'reazzjoni għal dan, irridu nerggħu nistabbilixxu l-kunfidenza fil-kapaċità ta' l-Ewropa li toħloq il-kundizzjonijiet biex tilhaq l-għanijiet tagħha. L-Ewropa tista' tibni fuq it-tradizzjoni u d-diversità rikka tagħha, il-mudell soċjali uniku tagħha u tisaħħaħ mit-tkabbir riċenti li jagħmilha l-ikbar suq waħdieni u l-ikbar blokk kummerċjali fid-dinja.

It-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi huma l-proġett il-kbir Ewropew li jmiss.

Il-konkluzjoni l-aktar importanti tar-rapport Kok hija li "l-promozzjoni tat-tkabbir ekonomiku u ta' l-impjiegi fl-Ewropa huma l-proġett il-kbir Ewropew li jmiss". Il-Kummissjoni tipproponi li nikkonċentraw l-aġenda ta' Liżbona mill-ġdid fuq azzjonijiet li jippromwovu **t-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi** b'mod li huwa għal kollox **konsistenti ma' l-għan ta' l-iżvilupp sostenibbli**. L-azzjonijiet li jaqgħu taħt din l-istrategija għandhom jirrinforzaw il-potenzjal ta' l-Unjoni li tilhaq u tkompli tiżviluppa l-għanijiet ambjentali u soċjali tagħna. Madankollu, l-isfida hi li niddefinixxu issa strategija li tindirizza l-oqsma li fihom l-Ewropa mhijiex sejra tajjeb (pereżempju, it-tkabbir ekonomiku staġnat u n-nuqqas ta' ħolqien suffiċjenti ta' l-impjiegi).

Dan jitlob sħubija mġedda.

Din l-istrategija trid titmexxa 'l quddiem permezz ta' sħubija mġedda bejn l-Istati Membri u l-Unjoni – bl-involvement sħiħ ta' l-imsieħba soċjali. L-aġenda l-ġdida ta' Liżbona hija bilfors waħda wiesgħa imma sett limitat ta' prioritajiet ta' politika se jkun ċentrali għas-suċċess tagħha. Irridu nikkonċentraw fuq dawn biex niżguraw is-suċċess ta' kollox. It-tweqqiq se jkun kruċjali u t-titjib fil-mekkanizmi eżistenti tat-tweqqiq huwa meħtieġ

¹ Rapport mill-Grupp ta' Livell Għoli dwar l-Istrategija ta' Liżbona, ppresedut minn Wim Kok, Novembru 2004. http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/group/index_en.html

b'urgenza. Dan jitlob metodu mhaffef u effettiv ta' hidma sabiex tigi implimentata l-istrategija li torbot flimkien l-Unjoni u l-Istati Membri. Biex dan ikun possibbli, l-agenda ta' Lizbona jrid ikun hemm pussess dirett taghha minn dawk kollha kkoncernati sew fuq il-livell ta' l-UE, nazzjonali, reġjonali u lokali: l-Istati Membri, iċ-ċittadini Ewropej, il-parlamenti, l-imsiehba soċjali u s-soċjetà ċivili u l-istituzzjonijiet kollha tal-Komunità. Dawn ilkoll għandhom jikkontribwixxu għall-bini tal-futur ta' l-Ewropa. Wara kolloxx, kulhadd se jgawdi mill-futur li l-agenda ta' Lizbona qed tipprova ssawwar. L-iskop ta' l-istrategija mgedda ta' Lizbona hu li tagħmel użu minn dan il-potenzjal għaċ-ċittadini tagħna. Hija titkellem dwar l-opportunità u dwar vizjoni komuni għall-progress.

Kundizzjonijiet makroekonomiċi tajbin huma l-punt tat-tluq għas-suċċess.

Kundizzjonijiet u politika makroekonomiċi tajbin

Kundizzjonijiet makroekonomiċi tajbin huma essenzjali biex iservu ta' bażi għal sforz kredibbli biex jtkattar it-tkabbir ekonomiku potenzjali u jinholoq ix-xogħol. B'mod partikolari, se jkun kruċjali li nkomplu nsegwu politika makroekonomika orjentata fuq l-istabbiltà u politika soda tal-baġit. Il-Gvernijiet iridu, filwaqt li jsostnu jew jippruvaw jibnu finanzi pubbliċi f'saħħithom, jagħtu l-ikbar kontribut possibbli għat-tkabbir ekonomiku u l-impjegi.

Il-bidliet proposti għall-patt ta' stabbiltà u tkabbir ekonomiku ta' l-Unjoni Ewropea – ir-regoli li fuq il-livell ta' l-UE jiggvernaw il-politika tal-baġits nazzjonali – għandhom ikomplu jstabilizzaw l-ekonomija tagħna, filwaqt li jiżguraw li l-Istati Membri jkunu jistgħu jwettqu r-rwol sħiħ tagħhom fil-holqien tal-kundizzjonijiet għat-tkabbir ekonomiku fit-tul.

Il-produttività u l-impjegi

L-istrategija ta' Lizbona tagħti importanza ndaqs lit-tkattir ta' l-impjegi u tal-produttività, permezz ta' titjib fil-kompetittività.

Tkattir u titjib ta' l-impjegi....

Is-swieq tax-xogħol għandhom jithallew jiffunzjonaw aħjar u jipprovdu inċentivi għan-nies biex jahdmu u għall-intrapriżi biex jimpjegawhom, u biex –ikattru u jtejbu l-impjegi. Dan se jitlob investment konsiderevoli fir-riżorsi umani, u adattabilità akbar tal-ħaddiema fi swieq tax-xogħol aktar inkluzivi.

...kompetittività mtejba permezz tat-tkabbir tal-produttività ...

Ir-rata tat-tkabbir tal-produttività naqset ħafna fl-UE. Li nreġġgħu lura din it-tendenza hija l-ikbar sfida fil-qasam tal-kompetittività li għandha quddiemha l-Unjoni. Fl-istess hin, irridu nimmiraw għal żidiet li jibqgħu fil-produttività f'kull settur fundamentali ta' l-ekonomija. Flimkien mat-titjib tal-ħiliet tal-ħaddiema, investimenti ikbar u l-użu ta' l-ICT madwar l-ekonomija kollha kemm hi, ambjent kompetittiv f'saħħtu u l-bilanċ tajjeb ta' regolamentazzjoni huma ta' importanza ewlenija biex intejbu l-produttività. Madankollu, il-lista mgħobbija żżejjed ta' għanijiet politiċi li għandha Lizbona tfiet l-importanza ta' dawn il-miżuri li jistgħu jstimulaw it-tkabbir fil-produttività. Minn issa 'l quddiem, ir-riformi strutturali, permezz ta' miżuri bħal dawn, għandhom ikunu pern fl-istrategija mgedda

ta' Liżbona.

...iridu jimxu id f'id.

Iż-żieda fil-produttività u t-tkattir ta' l-impjiegi jridu jimxu id f'id. Irridu nevitaw it-tip ta' tkabbir ekonomiku mingħajr żieda fl-impjiegi li tappan ir-rendiment ta' l-ekonomija Amerikana fl-aħħar snin. Fl-istess hin, irridu nergġhu indaħhlu lil dawk li ilhom ħafna bla xogħol, u lil dawk li huma relattivament nieqsa mill-ħiliet, lura fid-dinja tax-xogħol. Dan jista' jkollu impatt fuq ir-rata li biha l-produttività tagħna tista' titjeb. L-enfasi qawwi fuq l-għarfien, l-edukazzjoni u l-innovazzjoni fl-istrateġija mġedda tagħna ta' Liżbona se tagħti lin-nies l-opportunità li jutilgħu is-sellum tal-produttività u tigarantixxi li b'mod ġenerali l-produttività tagħna tikber malajr.

Swieq internazzjonali miftuħa huma importanti.

Il-ftuh tas-swieq internazzjonali u t-tkabbir ekonomiku qawwi fl-ekonomiji li qed jindustrijalizzaw se jagħtu kontribut apprezzabbli għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi. Madankollu, dan jiġri biss jekk jirnexxielna niżguraw proċess aktar profund u aktar mġaġġel ta' aġġustament strutturali ta' l-ekonomija tagħna biex nallokaw mill-ġdid ir-rizorsi lejn setturi li fihom l-Ewropa għandha vantaġġ komparattiv. Huwa għalhekk kritiku għas-suċċess ta' l-istrateġija mġedda ta' Liżbona li niffacilitaw il-bidla lejn setturi aktar kompetittivi u lejn impjiegi ta' kwalità aħjar.

Ir-responsabbiltà trid tinqasam bejn il-livell ta' l-UE u dak nazzjonali.

Fuq dan l-isfond, it-tmexxija 'l quddiem ta' l-aġenda politika tagħna tiddependi fuq azzjoni sew fuq il-livell ta' l-UE kif ukoll dak nazzjonali. Is-suċċess jiddependi fuq li naqsmu flimkien ir-responsabbiltajiet u l-pussess. Huwa għalhekk li s-šhubija hija indispensabbli.

2. NIBNU ŠHUBIJA EWROPEA GĤAT-TKABBIR EKONOMIKU U L-IMPJIEGI

Tkabbir ekonomiku u impjiegi – l-ewwel eżempju tas-Šhubija tagħna għat-tiġdid Ewropew

Il-Kummissjoni dan l-aħħar ipproponiet li tinbena šhubija għat-tiġdid Ewropew². Din tiffirma parti mill-programm strateġiku għall-2005-2009 u għandha l-għan li thalli lill-Istati Membri, lill-Unjoni Ewropea u lill-imsieħba soċjali biex jaħdmu flimkien lejn l-istess għan. Kif intqal diġà, it-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi se jkun fuq quddiem nett ta' din is-šhubija. Ir-reazzjonijiet li kien hemm s'issa juru biċ-ċar li tassew hemm ir-rieda li naħdmu lejn din l-ambizzjoni mġedda.

Sabiex nirmexxu rridu mmexxu Liżbona 'l quddiem billi...

Il-Kummissjoni qiegħda għalhekk tagħmel sejha lil dan il-Kunsill Ewropew ta' Marzu sabiex jerga' jniedi l-Istrateġija ta' Liżbona permezz ta' Šhubija Ewropea għat-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi. Is-šhubija se jkollha għan wiehed u wiehed biss: li thaffef u tghaġġel it-twettiq tar-riformi meħtieġa biex jagħtu spinta lit-tkabbir ekonomiku u l-impjiegi.

² KUMM(2005)12, Għanijiet strateġiċi 2005-2009. Ewropa 2010: šhubija għat-tiġdid Ewropew – Ġid, solidarjetà u sigurtà.

Għandha ġgħib magħha valur miżjud sod jekk f'qasir żmien trid tagħti frott konkret:

... nimmobilitaw l-appoġġ ...

- **L-elementi differenti jahdmu flimkien.** L-immobilitar u l-isforz kollettiv huma l-elementi ewlenin ta' din is-Sħubija. L-isfidi huma sfidi komuni li jaffetwaw il-mudell tagħna ta' żvilupp. Għandna naffrontawhom flimkien – wara kollox, il-kontributi individwali huma essenzjali biex niżguraw suċċess kollettiv. Id-daqs ta' l-isfidi huwa hekk kbir, u l-ekonomiji tagħna tant jiddependu fuq xulxin, li l-ebda Stat Membru ma huwa kapaċi jhabbat wiċċu ma' din il-biċċa xogħol waħdu.

... nifirxu s-sens ta' pussess ...

- **Jiġi żgurat** li dawn l-għanijiet u r-riformi **jingharfu tassew** mill-partijiet kollha. L-Istrateġija ta' Liżbona ma rnexxilhiex timpenja bizzejjed lill-partijiet ewlenin għal dak li għandu x'jaqsam mal-kisba tar-riżultati, partikolarment fuq livell nazzjonali. L-immobilitar huwa possibbli biss jekk il-partijiet varji jhossu li l-miżuri proposti jolqtuhom tassew, u li huma involuti tassew fil-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet u tat-twettiq tagħhom. L-Istati Membri għalhekk qed jintalbu sabiex jipproduċu programm ta' azzjoni nazzjonali waħdieni – wara li ssir konsultazzjoni wiesgħa – u rapport nazzjonali waħdieni dwar l-Istrateġija ta' Liżbona (ara punt 4).

...u nsahħu l-prijoritajiet.

- **Jiġu ffukati mill-ġdid** l-isforzi fuq l-għanijiet ta' prijorità u li jidhru, bl-appoġġ ta' miżuri konkreti li jwasslu għat-**tkabbir ekonomiku** u l-impjiegi. Dan huwa ta' importanza fundamentali jekk irridu li Liżbona tirnexxi. Huwa biss billi jiġu identifikati prijoritajiet ċari u konkreti li nistgħu nwasslu lin-nies biex jappoġġjaw l-istrateġija u jimpenjaw irwieħhom fiha.

Sabiex din is-sħubija tagħti l-frott, teħtieġ, fuq il-livell nazzjonali, l-impenn kollu ta' kull imsieheb.

3. AZZJONIJIET BIEK JINKISEB IT-TKABBIR EKONOMIKU U L-IMPJIEGI

3.1. Programm ta' Azzjoni għal Liżbona għall-Unjoni u l-Istati Membri

Tliet oqsma ewlenin ...

Fil-qalb tas-sħubija proposta għat-**tkabbir ekonomiku** u l-impjiegi hemm **Programm ta' Azzjoni għal Liżbona**. Dan jelenka l-prijoritajiet li għandhom jgħinu lill-Unjoni u lill-Istati Membri sabiex iżidu l-produttività u jkattru u jtejbu l-impjiegi. Tkopri azzjonijiet fi tliet oqsma ewlenin:

- **Li l-Ewropa ssir post li jiġbed aktar investiment u xogħol,**
- **L-għarfien u l-innovazzjoni għat-**tkabbir ekonomiku,****
- **It-**tkattir** u t-**titjib** ta' l-impjiegi**

... se nissimplifikaw il-mod ta' hidma tagħna ...

Dan se jiffoka mill-ġdid l-istrategija mgedda ta' Liżbona. Jagħti sens aktar ċar tal-prijoritajiet. Iwieġeb għall-kritika li Liżbona kellha wisq prijoritajiet, u li kienet kumplessa wisq biex in-nies jifhmuha tassew.

... jintqal min se jagħmel xiex, sa meta u kif se nkejlu l-progress.

Il-Programm ta' Azzjoni ta' Liżbona – li jibni fuq l-esperjenza tal-Programm tas-Suq Intern - jidentifika r-responsabbiltajiet, jagħti skadenzi u jkejjel il-progress. B'mod partikolari, jagħmel distinzjoni ċara bejn azzjonijiet fuq il-livell ta' Stat Membru u dak ta' l-Unjoni Ewropea. L-aktar azzjonijiet importanti huma pprezentati f'dan il-kapitlu.

L-istituzzjonijiet kollha ta' l-UE għandhom sehem x'jagħtu.

Għal dak li jirrigwarda l-livell ta' l-UE, il-Kummissjoni se jkollha rwol ċentrali sabiex tfassal il-politika u tiżgura li din titwettag. Dan se tagħmlu f'hidma mill-qrib mal-Parlament u l-Kunsill, kif ukoll billi tibbenefika mill-għarfien espert ta' istituzzjonijiet oħra ta' l-UE bħalma huma l-Kumitat Soċjali u Ekonomiku Ewropew, il-Kumitat tar-Regġuni, jew fil-qasam finanzjarju, il-Bank Ewropew ta' l-Investment.

L-Istati Membri għandhom jiehdu impenji sodi.

Fuq il-livell nazzjonali, il-Kummissjoni se tiffaċilita l-proċess billi twaqqaf standards ta' riferiment, tagħti appoġġ finanzjarju, tmexxi 'l quddiem id-djalogu soċjali jew tistabbilixxi l-aħjar prassi. Izda kien proprju fuq il-livell tas-suċċess konkret li falliet l-ewwel fażi ta' Liżbona. Huwa għalhekk li l-Kummissjoni, billi tqis kullsitwazzjoni nazzjonali speċifika, qed turi fejn l-Istati Membri huma mistennija jiehdu impenji sodi fi hdan il-programmi nazzjonali ta' azzjoni tagħhom. Dawn l-impenji għandhom ikopru miżuri konkreti, inkluz skeda taż-żmien għall-hidma u indikaturi ta' progress. Il-Kummissjoni se tkompli l-monitoraġġ u l-kejl tal-progress li jkun qed isir, billi tuża metodu ġdid ta' rappurtaġġ u ta' koordinament kif deskritt hawn taht.

3.2. Li l-Ewropa ssir post li jiġbed aktar investment u xogħol

Sabiex tingħata spinta lit-tkabbir ekonomiku u lill-impjiegi, jeħtieġ li l-Ewropa ssir post li jattira l-investment u x-xogħol. L-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri għandhom jiffukaw l-azzjonijiet tagħhom fuq il-mezzi ewlenin.

Neħtieġu ambjent aħjar għall-intrapriżi żgħar u medji tagħna.

L-azzjoni hija hawnhekk **ta' importanza partikolari għall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs) ta' l-Ewropa** li jiffurmaw 99% ta' l-intrapriżi kollha u jirrapreżentaw żewġ terzi ta' l-impjiegi. Hemm wisq ostakli quddiem min jixtieq isir intraprenditur jew jiftaħ intrapriża, u għalhekk, l-Ewropa qed tiffall l-oportunitajiet. Li ninkoraġġixxu l-inizjattiva intraprenditorjali timplika li għandna ngibu 'l quddiem l-attitudnijiet intraprenditorjali. Għandu jiġi revist il-bilanċ bejn ir-riskju u l-premjura marbuta ma' l-intraprenditorjat. L-istigma tal-falliment tikkumpjika li dak li jkun jerga' jibda mill-ġdid u saħansitra żzomm lil hafna milli jifthu l-ewwel intrapriża. Fl-aħharnett, fl-Ewropa, minkejja l-progress li sar fl-ewwel hames snin ta' Liżbona, għad m'hemmx biżżejjed kapital għall-investment riskjuż biex jinbdeu intrapriżi innovattivi minn żgħażaġh u r-regoli tat-taxxi kurrenti xejn ma jinkoraġġixxu ż-żamma tal-qliegħ biex

jinbena l-kapital proprju.

3.2.1. *Inwessgħu u napprofondixxu s-Suq Intern*

Jeħtieġ li nwessgħu u napprofondixxu s-suq intern

It-temm tas-Suq Wahdieni, b'mod partikolari fl-oqsma tas-servizzi, tal-professjonijiet regolati, l-enerġija, it-trasport, ix-xiri pubbliku u s-servizzi finanzjarji tibqa' biċċa xogħol kruċjali. Il-proviżjon ta' servizzi ta' kwalità għolja ta' interess ġenerali għaċ-ċittadini kollha bi prezzijiet li jilhaqhom kulhadd hija meħtieġa wkoll. Qasam tas-servizzi f'saħħtu u miftuħ qed isir dejjem aktar kruċjali għat-tkabbir u l-impjiegi fl-ekonomija ta' l-Ewropa. Il-qasam tas-servizzi kien responsabbli kważi għat-toalità ta' l-impjiegi godda maħluqa fl-UE fiż-żmien bejn l-1997 u l-2002. Is-servizzi issa jgħoddu għal 70% tal-valur miżjud ta' l-UE. Il-ħelsien tal-proviżjon ta' dawn is-servizzi se jstimola t-tkabbir ekonomiku u johloq l-impjiegi. Żieda netta ta' 600.000 impjeg tista' tintlaħaq jekk il-qasam tas-servizzi jiġi meħlus.

Dawn huma oqsma li jistgħu jagħtu riżultat tassew fit-tkabbir u fl-impjiegi u huma ta' rilevanza immedjata għall-konsumaturi. F'hafna minn dawn l-oqsma, Liżbona diġà lestiet ħafna mil-leġiżlazzjoni, iżda l-Istati Membri qed jiddiżappuntaw lill-intrapriżi u liċ-ċittadini tagħhom billi jittrattaw biex jimplimentawha u jinfurzawha.

... nixprunaw l-investment u l-innovazzjoni ...

It-tneħħija ta' l-ostakli li għad baqa' tohloq opportunitajiet godda għal dawk li jidhlu fis-suq, u l-kompetizzjoni li tirriżulta tgħin biex jiżdied l-investment u l-innovazzjoni. Dan isir aktar importanti fl-isfond ta' l-istaġnar tal-kummerċ fi ħdan l-UE nnifisha u d-diffikultajiet fil-konvergenza tal-prezzijiet.

Nużaw mill-aħjar li nistgħu s-servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali

Is-servizzi pubbliċi għandhom rwol ċentrali f'suq wahdieni effettiv u dinamiku. F'Mejju 2004 il-Kummissjoni ppubblikat *White Paper* li fasslet il-prinċipji li jsejsu l-politika ta' l-UE fil-qasam tas-servizzi ta' interess ġenerali u li indirizzat kwistjonijiet ċentrali bħalma huma l-konnessjonijiet mar-regoli tas-suq intern, tal-kompetizzjoni u ta' l-għajjuna ta' l-istat, u l-għażla tal-fornitur tas-servizz u d-drittijiet tal-konsumatur. Il-Kummissjoni se terġa' lura għal din il-kwistjoni aktar 'il quddiem fl-2005.

... u l-amministrazzjonijiet nazzjonali għandhom rwol ċentrali.

Fl-aħħarnett, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li s-sistemi regolatorji tagħhom jsiru aktar jaqblu mal-ħtiġijiet ta' suq mifruż ma' l-UE kollha kemm hi. Huwa kruċjali li jiġi żgurat li, fejn meħtieġ, jittejjeb ir-rwol ta' l-amministrazzjonijiet nazzjonali sabiex ikun hemm kundizzjonijiet tas-suq tajbin (pereżempju użu akbar ta' servizzi *on-line* (*e-government*), l-affrontar tal-korruzzjoni u l-frodi). Barra minn hekk, jista' jsir wisq aktar fil-qasam tat-tassazzjoni sabiex is-Suq Wahdieni jkun jista' jaħdem aħjar u jitnaqqsu l-ostakli u t-toqol amministrattivi eżistenti għall-intraprendituri.

LEGIZLAZZJONI DWAR IS-SUQ WAHDIENI

Il-Pjan ta' **Azzjoni ghas-Servizzi Finanzjarji** kien wiehed mis-suċċessi reali ta' l-ewwel fażi ta' l-Istrateġija ta' Liżbona: miżuri legiżlattivi tlestew fil-hin; l-Istituzzjonijiet Ewropej hadmu tajjeb flimkien u nstabu soluzzjonijiet innovattivi biex jimtlew id-dettalji ta' dan il-qafas ġdid u ambizzjuż. Dak li jghodd issa huwa li jiġi żgurat li r-regoli jiġu applikati b'mod konsistenti madwar l-Unjoni. Fl-istess waqt, dak li baqa' xi jsir fil-Pjan ta' **Azzjoni ghas-Servizzi Finanzjarji** għandu jiġi indirizzat fis-snin li ġejjin. Tittiehed azzjoni biss jekk wara konsultazzjoni wiesgħa mal-partijiet interessati u evalwazzjoni ta' l-impatt, jidher ċar li din tirrendi valur miżjud.

Sabiex jinbena kunsens dwar id-**Direttiva tas-Servizzi** u sabiex tiġi żgurata diskussjoni bla skossi dwar din il-proposta importanti, il-Kummissjoni se taħdem b'mod kostruttiv mal-Parlament Ewropew, il-Kunsill u dawk kollha kkonċernati fiż-żmien qabel l-adozzjoni ta' l-ewwel qari mill-Parlament. Se niffukaw b'mod partikolari fuq thassib li ssemma' dwar oqsma bhalma huma t-thaddim tad-dispożizzjonijiet tal-pajjiż ta' l-origini u l-impatt potenzjali fuq ċertu setturi.

Dwar id-**Direttiva REACH**, il-Kummissjoni tenfasizza l-htieġa li tittiehed deċiżjoni li tkun konsistenti ma' l-għanijiet ta' Liżbona dwar il-kompettitività ta' l-industriji Ewropej u l-inkoraggament ta' l-innovazzjoni, u li għandha tikseb titjib notevoli fis-saħħa u l-ambjent għall-benefiċċju taċ-ċittadini Ewropej. Il-Kummissjoni tiġbed l-attenzjoni fuq ir-rieda tagħha li tikkoopera bis-shih mal-Parlament u mal-Kunsill fit-tfittxija ta' soluzzjonijiet pragmatiċi għal kwistjonijiet ċentrali li feġġew fl-evalwazzjoni li saret ta' REACH sabiex jittejjeb il-mod kif jiġihaddem.

Sabiex tegħleb l-ostakli mqegħda mill-25 sett differenti ta' regoli li jikkmandaw kif jiġu ntaxxati l-kumpaniji meta joperaw f'diversi Stati Membri, il-Kummissjoni qed tagħmel hiliha halli tmexxi 'l quddiem il-hidma biex tipprova tikseb ftehim dwar **bażi ta' taxxa korporattiva kkonsolidata u komuni** u dwar it-twettiq tagħha. Dan se jnaqqas ammont apprezzabbli ta' spejjeż għal dawk li jagħmlu l-kummerċ f'pajjiżi differenti, u fl-istess waqt iħallu lill-Istati Membri liberi li jistabbilixxu r-rata tat-taxxa korporattiva.

Il-**Brevett tal-Komunità** sar simbolu ta' l-impenn ta' l-Ewropa favur ekonomija bbażata fuq l-għarfien. Din tibqa' proposta importanti, u għandnanfittxu li nagħmlu progress malajr lejn soluzzjoni li tassew tista' tithaddem u li tappoġġa l-innovazzjoni.

3.2.2. Jìgu żgurati swieq miftuħa u kompetittivi ġewwa u barra l-Ewropa

*Il-kompetizzjoni
hija ta'
importanza
fundamentali.*

Il-kompetizzjoni hija ta' importanza fundamentali għas-sħubija kollha għat-tkabbir ekonomiku u l-impjegi. **Il-politika dwar il-kompetizzjoni ta' l-UE kellha rwol ċentrali biex is-swieq kompetittivi Ewropej jingħataw surithom**, li taw kontribut biex tiżdied il-produttività. Dan se jkompli fl-Ewropa mkabbra b'mod partikolari permezz ta' l-infurzar proattiv u riforma ta' l-għajjnuna ta' l-istat fir-rigward ta' l-innovazzjoni, ir-riċerka u l-iżvilupp (R&D) u l-kapital tar-riskju. Il-Kummissjoni, għalhekk, se tkompli tfittex li twettaq il-politika tal-kompetizzjoni tagħha, u dan jista' jgħin biex jìgu identifikati ostakli regolatorji u mhumiex għall-kompetizzjoni. **Investigazzjonijiet f'oqsma ewlenin**, bħalma huma s-servizzi finanzjarji u l-enerġija, se jinbdew biex jistharrġu r-raġunijiet għalfejn is-swieq ma jahdmux għal kollox f'dawn l-oqsma.

*L-Istati Membri
jridu jnaqqsu u
jagħtu direzzjoni
ġdida lill-
għajjnuna ta' l-
Istat.*

L-Istati Membri għandhom inaqqsu u jagħtu direzzjoni ġdida lill-Għajjnuniet ta' l-Istat biex jindirizzaw in-nuqqasijiet tas-swieq f'oqsma b'potenzjal għoli ta' tkabbir u jstimolaw ukoll l-innovazzjoni. Dawn l-inizjattivi għandhom jaffrontaw b'mod ċar il-ħtiġijiet u d-diffikultajiet ta' l-intraprizi żgħar u ta' daqs medju. Il-Kummissjoni se tniedi riforma globali tar-regoli ta' l-għajjnuna ta' l-Istat matul din is-sena (ara taqsima 3.3.1).

*Il-kummerċ fl-UE
jeħtieġ ukoll
swieq dinjija
miftuħa.*

Aktar ma jgħaddi ż-żmien, il-kumpaniji Ewropej qed iħabbtu wiċċhom ma' aktar sfidi internazzjonali, u l-politika tal-kummerċ ta' l-UE trid tiżgura li jkollhom aċċess għal swieq terzi u li fihom jikkompetu fuq bażi ġusta b'regoli ċari. Fil-qosor, swieq miftuħa, kemm fl-Ewropa kif ukoll fid-dinja, huma kruċjali biex joħolqu rati oġhla ta' tkabbir ekonomiku.

IT-TKABBIR EKONOMIKU U L-IMPJEGI: ID-DIMENSJONI DINJIA

L-ilħiq ta' ftehim ambizzjuż tal-fazi ta' Doha għalhekk, jibqa' l-għan fundamentali. Flimkien ma' dan, u komplementari miegħu, għandhom isiru atti ta' Ftehim ta' Kummerċ Ħieles reġjonali u bilaterali, fost l-oħrajn mal-Mercosur u mal-Kunsill ta' Kooperazzjoni fil-Golf.

Għandha tingħata spinta ġdida għall-konverġenza amministrattiva u regolatorja fuq il-livell internazzjonali, b'mod partikolari fir-relazzjonijiet kummerċjali trans-Atlantiċi. L-żgurar tal-konverġenza ta' l-istandards fuq il-livell internazzjonali, bl-aktar mod wiesgħa possibbli – kemm jekk dan huwa ma' l-imsieħba kummerċjali ewlenin tagħna bħalma huma l-Istati Uniti jew ma' swieq li qed jikbru fl-Ażja bħaċ-Ċina u l-Indja, jew ma' pajjiżi oħra fil-viċinat ta' l-UE – għandhom potenzjal għal tnaqqis apprezzabbli fl-ispejjeż u tkabbir tal-produttività. Il-Kummissjoni se ssegwi din l-aġenda attivament.

3.2.3. Titjib tar-regolamentazzjoni nazzjonali u Ewropea

Qafas regolatorju tajjeb jgħin il-kummerċ u jibni l-kunfidenza fost il-konsumaturi.

Il-qtugħ ta' spejjeż mhux meħtieġa, it-twarrib ta' l-ostakli għall-adattabilità u l-innovazzjoni u legiżlazzjoni li ma tohloqx diffikultajiet lill-kompetizzjoni u lill-impjegi se jgħinu biex jinholqu kundizzjonijiet li jwasslu aħjar għat-
tkabbir ekonomiku u produttività mtejba. Dan jinkludi miżuri bħas-simplifikar, legiżlazzjoni mfassla tajjeb u sforzi biex jitnaqqas il-piż ta' l-ispejjeż amministrattivi. Qafas regolatorju tajjeb se jsaħħaħ ukoll il-kunfidenza fost il-konsumaturi u jgħinhom jagħtu kontribut għat-
tkabbir ekonomiku. Pizijiet regolatorji jaffetwaw b'mod sproporzjonat l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju li normalment ikollhom rizorsi limitati biex ikampaw ma' l-amministrazzjoni li dawn ir-regoli ta' spiss jimponu.

Irridu nneħhu pizijiet mhux meħtieġa

Approċċ ġdid għar-regolamentazzjoni għandu jfittex li jneħhi l-pizijiet u jnaqqas il-burokrazija mhux meħtieġa, sabiex jintlaħqu l-għanijiet tal-politika. Regolamentazzjoni aħjar għandha tkun il-pedament għat-teħid tad-deċiżjonijiet fil-livelli kollha ta' l-Unjoni.

REGOLAMENTAZZJONI AĦJAR

Regolazzjoni aħjar għandha impatt pożittiv apprezzabbli fuq il-qafas ta' kundizzjonijiet għat-
tkabbir ekonomiku, l-impjegi u l-produttività billi titjeb il-kwalità tal-legiżlazzjoni, u b'hekk jinholqu l-inċentivi l-meħtieġa għall-kummerċ, jinqatgħu l-ispejjeż bla bżonn u jitwarrbu l-ostakli għall-adattabilità u l-innovazzjoni.

L-Istati Membri għandhom jieħdu wkoll l-inizjattivi tagħhom għal regolamentazzjoni aħjar, l-aktar f'oqsma fejn it-
tkabbir tal-produttività ta' l-Ewropa jidher b'mod ċar li baqa' lura, bħalma hu l-qasam tas-servizzi.

Il-Kummissjoni se tkompli tfittex b'ambizzjoni li tilhaq dan l-għan u sejra tnedi inizjattiva ġdida kbira qabel il-Kunsill tar-Rebbiegħa, li tkun tinkludi:

- Evalwazzjoni aħjar ta' l-effetti ta' proposti għal-legiżlazzjoni jew ta' miżuri ġodda dwar il-kompetittività, anke permezz ta' l-istrument tagħha għall-Evalwazzjoni ta' l-Impatt.
- Il-ġbir ta' għarfien espert minn barra għal pariri dwar il-kwalità tal-metodologija tat-twettiq ta' l-evalwazzjonijiet ta' l-impatt.
- Il-piż kumulattiv tar-regolazzjoni, l-aċċess diffiċli għas-swieq u l-pressjoni insuffiċjenti għall-kompetizzjoni tista' żżomm lura l-innovazzjoni f'oqsma li għandhom potenzjal kbir għat-
tkabbir. Il-Kummissjoni, għalhekk, se tnedi serje ta' revizjonijiet settorjali sabiex tidentifika l-ostakli li qed iżommu lura t-
tkabbir u l-innovazzjoni f'setturi ewlenin. Attenzjoni speċjali se tingħata lill-pizijiet li jaqgħu fuq l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju.

3.2.4. L-infrastruttura Ewropea għandha tinfirex u tittejjeb

Infrastruttura moderna tgħin fil-kummerç u fil-mobilità.

Jeħtieg li s-Suq Waħdieni jingħata **infrastruttura moderna** biex il-kummerç u l-mobilità jithaffu. Sa lllum f'dan il-qasam il-progress kien batut u diżappuntanti, u wasal iż-żmien li nharsu lejn din il-problema. **Infrastruttura moderna hija fattur importanti ta' kompetittività f'hafna deċiżjonijiet ta' l-intrapriżi**, u dan jaffettwa kemm post partikolari jkun attraenti soċjalment u ekonomikament. Tagħti garanzija għall-mobilità tal-persuni, tal-merkanzija u tas-servizzi fi hdan l-Unjoni. Barra minn hekk, l-investment li jsir, speċjalment fl-Istati Membri l-godda, jgħin it-tkabbir ekonomiku u jwassal biex ikun hemm konvergenza akbar f'sens ekonomiku, soċjali u ambjentali. Meta wieħed iqis li l-effetti li ggħib magħha l-infrastruttura jibqgħu jinhassu għal żmien twil, id-deċiżjonijiet għandhom jagħtu kontribut siewi lejn is-sostenibbiltà. Bl-istess mod, dan l-għan ikun jista' jintlaħaq ahjar ukoll meta l-prezzijiet għall-użu ta' din l-infrastruttura jkunu gusti u effiċjenti.

Il-ftuħ tas-settur ta' l-enerġija u ta' setturi oħra ta' netwerk għandu jittwettaq għal kollox

Fl-aħħarnett irridu niżguraw li l-ftuħ għall-kompetizzjoni, li fuqu kulhadd jaqbel, ta' setturi bħal ma huma dawk ta' l-enerġija u industriji ta' netwerk oħrajn issa tiġi mwettqa fil-konkret. Dawn il-miżuri huma mezz importanti biex ikun hemm l-ahjar użu ta' l-infrastruttura fiżika, b'mod li sew il-konsumaturi kif ukoll l-industrija, ikunu fejn ikunu, igawdu l-benefiċċji li jiġu minn prezzijiet orħos, għażla akbar u garanzija ta' servizzi ta' kwalità għolja u ta' interess generali għaċ-ċittadini kollha

L-INFRASTRUTTURI EWROPEJ

Biex jinkisbu l-benefiċċji li jistgħu jaslu bis-saħħa ta' l-istrategija rrinforzata ta' Liżbona, jinħtieg l-ewwel u qabel kollox li jkun hemm infrastruttura moderna tat-trasport u l-enerġija mal-firxa kollha tat-territorju ta' l-Unjoni Ewropea. L-istati membri għandhom iwettqu l-impenn li ħadu u jibdedw jahdmu fuq **l-45 proġett bejn it-territorji ta' pajjiżi differenti "quick start"**, maħsuba biex itejbu l-infrastruttura tat-trasport u l-enerġija. Il-koordinazzjoni fuq bażi Ewropea, proġett bi proġett, irid ikollha magħha impenn ċar mill-Istati Membri kkonċernati sabiex jitnieda proċess ta' ppjanar u ffinanzjar. Fil-programmi nazzjonali tagħhom ta' azzjoni, l-Istati Membri għandhom jagħtu rendikont ta' dak li jkun qed isir.

3.3. L-għarfien u l-innovazzjoni għat-tkabbir ekonomiku

L-għarfien imexxi t-tkabbir fil-produttività.

F'ekonomiji avvanzati, bħal ma hi dik ta' l-UE, l-għarfien, jiġifieri l-R&D, l-innovazzjoni u l-edukazzjoni, huwa fattur ċentrali li jmexxi 'l quddiem it-tkabbir ekonomiku. L-għarfien huwa fattur kritiku biex l-Ewropa tkun tista' tibqa' kompetittiva f'dinja globalizzata fejn pajjiżi oħra qed jikkompetu b'pigi baxxi jew rizorsi primarji irħas.

3.3.1. Zieda u titjib fl-investimet fir-Riċerka u l-Iżvilupp

*Jeħtiġilna
nagħlqu d-distakk
ta' l-UE fl-R&D*

Madankollu, l-UE għadha tinvesti madwar terz anqas minn dak li tinvesti l-Istati Uniti fl-R&D. 80% tad-differenza ġejja minn nuqqas ta' investment mis-settur privat fir-riċerka u l-iżvilupp, speċjalment fl-ICT. L-UE bħalissa tonfoq biss 2% tal-PGD, kemm kemm aktar minn kemm kienet tonfoq fiż-żmien meta tnediet l-istrategija ta' Liżbona. Jeħtieġ li jsir aktar biex jintlaħaq l-għan li **n-nefqa fuq l-R&D** tilhaq il-livell ippjanat ta' 3% tal-PGD. Biex dan isir, tinħtieġ nefqa pubblika akbar u aktar effiċjenti, qafas ta' kundizzjonijiet aktar favorevoli, incentivi qawwija biex kumpaniji privati jidhlu għall-innovazzjoni u l-R&D, kif ukoll għadd akbar ta' riċerkaturi li jkunu mharrġa aħjar u aktar immotivati.

L-ILHIQ TAL-MIRA TA' NEFQA TA' 3% FUQ L-R&D

Huma l-Istati Membri li l-aktar li jistgħu jirsistu biex tintlaħaq il-mira stabbilita f'Liżbona għal nefqa fuq ir-riċerka u l-iżvilupp (3% tal-PGD sa l-2010). Fil-programmi nazzjonali ta' Liżbona tagħhom, l-Istati Membri jridu juru ċar x'passi qed jieħdu biex joqorbu lejn it-twettiq ta' dawn l-għanijiet. Hija haġa kruċjali li jithajjar aktar investment kummerċjali, u l-Istati Membri għandhom jisfruttaw il-possibilitajiet kollha offruti mill-qafas il-ġdid dwar l-għajnuniet statali.

Fattur ewlieni għandu wkoll ikun l-ikkoordinar ta' hidma Ewropea biex **jitjeb il-qafas ta' tassazzjoni għall-R&D**. Dan huwa fattur li kull ma jmur aktar qed isir importanti, biex isettur kummerċjali jithegġeg jonfoq aktar għar-riċerka u l-iżvilupp f'pajjiżi ohra. Dan ikun importanti b'mod partikolari għat-tkabbir ta' l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju li jaħdmu fil-qasam tat-teknoloġija avvanzata fl-Unjoni kollha kemm hi.

Fuq il-livell ta' l-Unjoni, **is-seba' programm ta' qafas għar-riċerka** se jkollu l-għan li jqawwi bis-sħiħ il-kompetittività ta' l-industriji tagħna f'oqsma teknoloġiċi ewlenin, billi l-isforzi li jsiru madwar l-Unjoni kollha jissahħu u jinqasmu bejn kulhadd, kif ukoll biex iġi amplifikat l-investment mis-settur privat. Il-programm ta' qafas se jiffoka fuq l-eċċellenza tal-bażi tar-riċerka, bis-saħħa ta' **Kunsill Ewropew għar-Riċerka** li għad irid jiġi stabbilit, magħmul minn xjenzati indipendenti ta' klassi internazzjonali, li jagħzlu l-proġetti u l-programmi tar-riċerka skond kemm dawn jilhqu livelli xjentifiċi ta' eċċellenza.

REVIZJONI TAL-QAFAS DWAR L-GHAJNUNIJET STATALI GHALL-R&D U L-INNOVAZZJONI

Fil-kuntest ta' riforma shiha fir-regolamenti dwar l-ghajnuniet statali, **ir-revizjoni tal-Qafas ta' ILLUM DWAR L-GHAJNUNIJET STATALI GHALL-R&D** se ssir qabel ma kien maħsub, biex jithaffef sew l-aċċess għall-iffinanzjar u għall-kapital ta' riskju, kif ukoll l-iffinanzjar pubbliku ta' l-R&D u l-innovazzjoni. Qabel is-Sajf ta' l-2005, il-Kummissjoni se tohrog komunikazzjoni fuq il-futur tal-politika dwar l-ghajnuniet statali. Jehtieg li jithaffef il-mod kif ir-riċerka u l-innovazzjoni, speċjalment dawk li jsiru minn kumpaniji godda u innovattivi, jirċievu l-ghajnuna finanzjarja. Illum, wiehed mill-akbar ostakli għall-innovazzjoni huwa l-aċċess limitat għall-iffinanzjar. Il-pubbliku x'aktarx li jagħti l-appogg tiegħu meta jara ċar x'benefiċċji generali hemm għas-soċjetà, fil-waqt li jihi żgurat li l-ambjent kompetittiv jibqa' bla mittiefes.

3.3.2. *L-iffaċilitar ta' l-innovazzjoni, l-użu ta' l-ICT u l-utilizzazzjoni sostenibbli tar-riżorsi.*

L-universitajiet għandhom rwol kruċjali biex joħolqu u jifirxu l-gharfien.

Il-kontribut ta' l-universitajiet biex l-gharfien jinholoq u jinfirex ma' l-Unjoni kollha kemm hi jrid jissahha. Il-Kummissjoni se tohrog b'ideat dwar kif dawn jista' jżdidulhom il-potenzjal u l-kwalità tagħhom fir-riċerka u fix-xjenza sabiex isiru aktar attraenti u biex ikollhom rabtiet aħjar ma' l-industrija. Il-Kummissjoni se tipproponi wkoll linji ta' gwida biex titjeb il-kollaborazzjoni bejniethom fir-riċerka, u biex jitjeb il-mod kif it-teknoloġija tgħaddi għand l-industrija. Se tidhol ukoll fil-kwistjoni dwar kif l-universitajiet Ewropej jistgħu jikkompetu fuq bażi internazzjonali. Minn hafna lati, qiegħed isir evidenti li l-mod kif l-universitajiet iħarsu lejn l-iffinanzjar, it-tmexxija u l-kwalità mhux tajjeb biżżejjed biex jintlaqgħu l-isfidi ta' dak li issa sar suq globali, sew għall-akkademiċi kif ukoll għall-istudenti, barra milli għall-gharfien innifsu.

L-investiment ta' l-UE għandu jkollu rwol ukoll

Biex jinkisbu sinerġiji akbar bejn l-iffinanzjar għar-riċerka, għall-istrutturi u għall-koeżjoni, jehtieg li ninvestu aktar f'faċilitajiet għar-riċerka u l-innovazzjoni, biex aktar reġjuni jkunu jistgħu jieħdu sehem f'attivitajiet ta' riċerka fuq livell Ewropew.

POLI TA' INNOVAZZJONI

Sew fuq livell reġjonali kif ukoll fuq livell lokali, jinhtieg li jsir sforz akbar biex jitwaqqfu poli ta' innovazzjoni, u **b'hekk jitqarrbu l-intrapriži żgħar u medji li jahdmu b'teknoloġija avvanzata, l-universitajiet, u l-appoġġ kummerċjali u finanzjarju mehtieg.** L-Istati Membri għandhom jisfruttaw kemm jifilhu l-opportunitajiet li joffru l-fondi reġjonali u soċjali ta' l-UE għas-sostenn ta' strateġiji reġjonali għall-innovazzjoni. Dan hu kruċjali biex ikunu jistgħu jintużaw iċ-"centri ta' eċċellenza" godda miġjuba 'l quddiem fil-programm tagħna ta' riċerka, biex b'hekk l-ideat ma jibqgħux fil-laboratorju iżda jibdeu jintużaw fl-industrija. Dan jithaffef billi tissaħħah il-konnessjoni bejn il-fondi reġjonali, il-programm ta' qafas għar-riċerka, u l-Programm il-ġdid dwar il-Kompetittività u l-Innovazzjoni.

Il-programmi nazzjonali ta' Liżbona għandhom jagħtu r-rotta sabiex jiġu stabbiliti ċentri godda u jiġu żviluppanti dawk eżistenti.

Il-kisba ta' l-għarfien dejjem kienet fil-qalba ta' l-avventura Ewropea. Għenitna nfasslu l-identità u l-valuri tagħna, u tmexxina 'l quddiem biex għall-gejjieni nibqgħu kompetittivi. Biex insaħħu l-impenn tagħna favur l-għarfien bħala ċ-ċavetta għat-tkabbir, il-Kummissjoni qed tipproponi il-ħolqien ta' "**Istitut Ewropew tat-Teknoloġija**" biex iservi bħala centru ta' attrazzjoni għall-aħjar imħuħ, l-aħjar ideat u l-aħjar kumpaniji minn madwar id-dinja kollha. Il-Kummissjoni se tfitte, flimkien ma' l-Istati Membri, kif ukoll ma' dawk kollha kkonċernati, sew mis-settur pubbliku kif ukoll minn dak privati, biex tara kif l-aħjar iġġib 'il quddiem din l-idea.

L-investment fit-teknoloġiji l-godda ...

Il-politika dwar il-kompetizzjoni u dik dwar it-tassazzjoni għandhom effett qawwi fuq l-innovazzjoni. Il-ħeffa li biha jibdeu jintużaw teknoloġiji godda ukoll għandha effett qawwi, speċjalment f'kuntest fejn it-teknoloġija tinbidel malajr.

...huwa kruċjali biex tiżdied il-produttività, waqt li...

B'mod aktar generali, ir-riżultati tagħna fl-innovazzjoni jiddependu b'mod kruċjali fuq it-tiżiħ ta' **l-investment fit-teknoloġiji l-godda u l-użu li nagħmlu minnhom, speċjalment l-ICTs**, sew fis-settur privat kif ukoll f'dak pubbliku. It-teknoloġiji ta' l-informazzjoni u l-komunikazzjoni huma l-qafas ta' ekonomija msejsa fuq l-għarfien. Madwar nofs iż-żieda fil-produttività fl-ekonomiji moderni gejjja minnhom. Madankollu, l-investment f'din it-teknoloġija fl-Ewropa qed ikun anqas minn dak fl-Istati Uniti, u qed isir ukoll aktar tard, speċjalment fis-setturi tas-servizzi bħal ma huma t-trasport, il-bejgħ bl-imnut u s-servizzi finanzjari.

i2010: Soċjetà Ewropea ta' l-Informatika tista' tkabbar l-użu ta' l-ICT

Fil-waqt li r-responsabbiltà ewlenija tibqa' dik ta' l-amministrazzjonijiet kummerċjali u pubbliċi, l-Ewropa qed tkun ta' għajjnuna. Inizjattiva ġdida – **i2010: is-Soċjetà Informatika Ewropea** se tgħin biex tifrex u tkabbar l-użu ta' l-ICTs, biex b'hekk titkompla l-aġenda eEwropa, li hegġet l-istrateġija ta' Liżbona. Dan isir billi jiddakkar ambjent ċar, stabbli u kompetittiv għall-komunikazzjoni elettronika u s-servizzi diġitali, aktar riċerka u innovazzjoni fl-ICTs, u Soċjetà ta' l-Informatika orjentata lejn l-inkluzjoni u l-kwalità tal-

ħajja.

*Irridu wkoll
nilqgħu l-isfidi tar-
riżorsi u ta' l-
ambjent*

Suċċess deġġiem għall-Unjoni jiddependi fuq kemm ikunu jistgħu jintlaqgħu għadd ta' **sfidi ambjentali u ta' riżorsi** għax jekk dawn jithallew għal riħhom, jiġri li ma jkunx jista' jsir tkabbir fil-futur. Dan il-ħsieb jinsab fil-qalba ta' l-iżvilupp sostenibbli. B'kuntrast ma' l-Ewropa, f'ħafna nħawi tad-dinja hemm rati għolja ta' tkabbir ekonomiku, flimkien ma' żieda qawwija fil-popolazzjoni. L-Ewropa trid tilqa' għal din l-isfida u tkun minn ta' quddiem fil-mixja lejn mudelli aktar sostenibbli ta' produzzjoni u konsum.

*...iċ-ċavetta tinsab
fl-Eko-
innovazzjoni*

Aktar minn hekk, it-tkabbir ekonomiku jista' jsir tassew aktar sostenibbli f'sens ambjentali jekk bis-saħħa ta' tkabbir innovattiv, tinkiseb aktar produzzjoni mill-istess tidħil ta' riżorsi. Huwa għalhekk li jinħtieġ li jingħata appoġġ qawwi lill-eko-innovazzjoni, speċjalment fit-trasport u l-enerġija.

L-EKO-INNOVAZZJONI

Il-Kummissjoni se tmexxi 'l quddiem it-teknoloġiji ambjentali. Se tieħu wkoll dawk il-passi meħtieġa biex tmexxi 'l quddiem l-iżvilupp ta' metodi u teknoloġiji biex l-UE tagħmel it-tibdiliet strutturali meħtieġa sabiex ikun hawn is-sostenibbiltà fuq medda twila ta' żmien, pereżempju f'dak li għandu x'jaqsam ma' l-użu sostenibbli tar-riżorsi, it-tibdil fil-klima u l-użu effiċjenti ta' l-enerġija. Dawn huma meħtieġa sew biex jintużaw fi ħdan l-UE kif ukoll biex jilqgħu għad-domanda fi swieq li qed jespandu madwar id-dinja kollha. Hemm potenzjal apprezzabbli għal sinerġiji ekonomiċi, ambjentali u ta' l-impjiegi li jiġu minn teknoloġija ambjentali u mill-użu effiċjenti ta' l-enerġija.

Dawn jiġu mwieżna bi sforzi akbar għat-tixrid tar-riċerka u t-teknoloġija, fosthom billi jinkiseb iffinanzjar privat mill-Bank ta' l-Investment Ewropew, biex jitmexxa 'l quddiem l-iżvilupp u t-tixrid ta' teknoloġija li tuża anqas karburi

3.3.3. Kontribut lejn bażi industrijali Ewropea qawwija

Baži industrijali qawwija tgħinna nżommu postna fuq quddiem nett fix-xjenza u t-teknoloġija

Li nimxu 'l quddiemnett fid-dinja fil-qasam ta' l-R&D u l-innovazzjoni, ikun ifisser li niksbu vantaġġ ta' heffa li nibqgħu ngawduh għal żmien twil. L-esperjenza li ksibna bit-tħaddim ta' teknoloġija innovattiva bħal ma kienet dik tal-GSM, fissanet li l-Ewropa setgħet tistabilixxi standards internazzjonali. Biex iżzomm ruħha fuq quddiem fl-ekonomija u fit-teknoloġija, u biex tkompli tkabbar il-vantaġġ tagħha, l-Ewropa jrid ikollha **kapaċità industrijali qawwija, billi tisfrutta kemm tiflah il-potenzjal teknoloġiku li għandha**. Hemm bżonn li jkollna metodu integrat u li jħares bil-quddiem lejn il-problemi, ibbażat fuq żvilupp tas-settur industrijali skond il-ħtigijiet tas-suq. Is-sinergiji li jiġu meta nilqgħu l-isfidi tar-riċerka, tar-regolamentazzjoni u ta' l-iffinanzjar fuq livell Ewropew – f'dawk il-każi fejn, minħabba raġunijiet ta' daqs jew skop, l-Istati Membri individwali ma jistgħux ikollhom suċċess waħedhom – mhux dejjem ġew sfruttati kemm imiss.

Il-proġett Galileo u l-ajrunawtika huma eżempji fejn it-tiżib bejn is-settur pubbliku u dak privat kisbu riżultat.

Il-proġett Galileo u l-ajrunawtika huma eżempji qawwija tat-tlaqqiġ flimkien b'suċċess tal-livelli eċċellenti li jintlaħqu fl-Ewropa. Fiż-żewġ każijiet l-ekonomija Ewropea kisbet benefiċċji apprezzabbli. Dawn il-metodi li bihom it-tiżib bejn is-settur pubbliku u dak privat jingħata spinta 'l quddiem għandhom jiġu żviluppati f'dawk il-każijiet fejn is-soċjetà ġenerali tikseb vantaġġi akbar milli jikseb is-settur privat: pereżempju, fil-ksib ta' l-enerġija mill-idroġenu. It-tnedija mill-ġdid ta' l-istrateġija ta' Liżbona għandha toħloq il-kundizzjonijiet meħtieġa biex dan il-potenzjal jintuża', u biex jithaffef it-tibdil strutturali meħtieġ, fil-waqt li ssir hidma esterna biex jinkisbu swieq miftuħa.

INIZJATTIVI EWROPEJ FIT-TEKNOLOĠIJA

Il-kompetittività industrijali tista' tiġi appoġġata bit-twaqqif ta' inizjattivi kbar Ewropej fil-qasam tat-teknoloġija permezz ta' l-immobilitar ta' fondi mill-Unjoni, mill-Istati Membri u mill-industrija. Il-programm ta' qafas għar-riċerka li jmiss jista' jmexxi dan il-proċess, u jagħtih biżżejjed prijorità. L-għan huwa li jiġu indirizzati l-fallimenti fis-suq u jitmexxew 'il quddiem l-iżviluppi ta' prodotti jew servizzi fuq il-bażi ta' dawk it-teknoloġiji li mhux biss huma fundamentali għall-mudell ta' l-iżvilupp sostenibbli ta' l-Ewropa, imma li wkoll jagħtu sehmhom għall-kompetittività industrijali. L-iskala tagħhom jisthoqqilha finanzjament miżjud mill-UE, u din ta' l-aħħar timmobilizza aktar ifffinanzjar nazzjonali u privat. It-tmexxija tiegħu issir **bi shab bejn is-settur pubbliku u dak privat**.

Eżempji importanti jirrigwardaw teknoloġiji li ma jgħarrqux l-ambjent, bhat-teknoloġija ta' l-idroġenu u dik ta' l-enerġija tax-xemx. Għal dawn il-proġetti, punt tajjeb ta' riferiment huwa l-proġett Galileo, li se johlq suq importanti u għadd kbir ta' impjiegi. Li tizzied il-kapaċità ta' l-UE sabiex tittrasforma t-teknoloġija fi prodotti konkreti, swieq u impjiegi huwa ta' importanza ewlenija għas-suċċess ta' Lizbona.

Il-Kummissjoni se tidentifika l-kriterji, it-temi u l-proġetti f'kooperazzjoni mill-qrib ma' dawk kollha li huma l-aktar involuti (l-Istati Membri, il-komunità tar-riċerka, l-industrija, u s-soċjetà ċivili) u tirrapporta lill-Kunsill Ewropew f'Ġunju. Dan il-proċess, u warajh il-fażijiet tat-thejjija u l-ifffinanzjar, se jseħhu fi hdan il-proċess ta' preparazzjoni u adożżjoni tal-Programm ta' Qafas.

3.4. It-tkattir u t-titjib ta' l-Impjiegi

L-Ewropa teħtieġ li jtkatru u jittejbu l-impjiegi...

L-iżgurar tal-prosperità u t-tnaqqis tar-riskji ta' l-eskluzjoni soċjali jeħtieġu li jsir sforz akbar biex in-nies jingħataw ix-xogħol u biex jibqgħu fix-xogħol jew fl-edukazzjoni matul haġġithom.

...iżda r-realtà demografika qed tkompli żżid il-pressjoni fuq ir-riżultati tagħna fl-impjiegi.

F'kuntest ta' bidla ekonomika mgħaġġla u żieda qawwija fid-demografija tax-xjuħija, it-tkattir u t-titjib ta' l-impjiegi mhumiex biss ambizzjonijiet politiċi: huma bżonnijiet ekonomiċi u soċjali. Matul il-50 sena li ġejjin, l-Ewropa sejra taffronta transizzjoni demografika li qatt ma rajna bħalha. Bi tkomplija tax-xejriet demografiċi tal-preżent, l-għadd totali ta' dawk li jaħdmu se jonqos. Minbarra l-bidla soċjali apprezzabbli li se ġġib magħha din it-transizzjoni, se tagħmel pressjoni qawwija fuq is-sistemi tagħna tal-pensjonijiet u tas-sigurtà soċjali u, jekk ma titrażżanx, tnaqqas ir-rati ta' tkabbir potenzjali tagħna għal-livell mizeru ta' 1% fis-sena. Barra minn hekk, il-popolazzjoni ta' xi wħud mill-Istati Membri tagħna tista' tickien drastikament. Il-Kummissjoni se tadotta *green paper* biex tnedi dibattitu dwar din l-isfida demografika, sabiex tidentifika dawk il-miżuri publiċi li

jistgħu jiġu introdotti biex jaffrontawha.

Fl-aħharnett, il-Kummissjoni se tipproponi **r-revizjoni ta' l-Istrateġija Ewropea għall-Impjiegi fl-2005** bhala parti integrali ta' l-Istrateġija l-ġdida ta' Liżbona, imsejsa fuq il-Pjan ta' Azzjoni ta' Liżbona.

3.4.1. It-tressiq ta' aktar nies lejn l-impjiegi u l-immodernizzar tas-sistemi ta' ħarsien soċjali.

*Jeħtigilna
nressqu iktar
nies lejn il-forza
tax-xogħol...*

Filwaqt li jeħtigilna naffrontaw il-fenomeni ta' rati baxxi ta' twelid fl-Ewropa bhala parti minn politika li tħares fit-tul, **it-tkattir ta' l-impjiegi huwa l-iktar mezz effettiv għat-tkabbir ekonomiku u l-promozzjoni ta' ekonomiji li jkunu aktar inklużivi mil-lat soċjali**. L-isfida tikkonsisti f'li jittressqu aktar nies lejn is-suq tax-xogħol u li dawn jibqgħu fih, permezz ta' politika attiva rigward l-impjiegi u l-ġhotti ta' l-inċentivi meħtieġa. Li n-nies li jkunu waqgħu fil-qgħad jew fl-inattività jerggħu jidhlu fl-impjiegi, u l-ġhotti ta' inċentivi sabiex in-nies tibqa' aktar fit-tul fil-forza tax-xogħol, it-tnejn jirrikjedu l-immodernizzar tas-sistemi tal-ħarsien soċjali. Il-potenzjal enormi tan-nisa fis-suq tax-xogħol għadu ma ġiex sfruttat għal kollox. L-imsieħba soċjali għandhom jieħdu l-impenn biex tkompli titwarrab id-differenza bejn il-qligħ ta' l-irġiel u n-nisa.

*...u nfasslu l-
miżuri adatti
għall-ħaddiema
sew zghazagh u
mhumiex*

Jeħtieġ ukoll li tittiehed azzjoni għaż-**zghazagh**, settur li fih l-Ewropa għadha qed taffronta qgħad strutturali għoli u rati għoljin ta' tluq bikri mill-edukazzjoni, kif ukoll għall-ħaddiema aktar imdaħħlin fiż-żmien li se jibdedw jitolqu mis-suq tax-xogħol f'numri kbar ħafna hekk kif jilħqu l-età ta' 55 sena. Barra minn hekk, ħafna nies isibuha diffiċli li jgħaqqdu l-ħajja tax-xogħol ma' dik tal-familja. Il-provvista ta' servizzi għall-kura tat-tfal li jkunu sew aħjar kif ukoll aktar għal but kulhadd, b'mod partikolari, jistgħu jgħinu ħafna. Il-migrazzjoni legali wkoll għandha rwol ewlieni, sabiex jiġu evitati sew in-nuqqas ta' ħiliet speċifiċi kif ukoll it-tlaqqiġ ħażin tat-talba u l-offerta f'setturi importanti tas-suq tax-xogħol.

INIZJATTIVA EWROPEA GHAŻ-ŻGHAŻAGH

Fl-ittra tagħhom tad-29 ta' Ottubru 2004, il-mexxejja ta' Franza, il-Ġermanja, Spanja u l-Iżvezja ressqu proposta għal Patt Ewropew ghaż-Żghažagh, li jikkonċentra fuq it-tnaqqis tal-qgħad fost iż-żghažagh u t-thaffif tad-dhul tagħhom fis-suq tax-xogħol. Is-sejbien ta' mezzi biex ikomplu jingħaqdu aħjar il-ħajja tax-xogħol u dik tal-familja huwa element ċentrali fl-inizjattiva.

L-Oqsma ta' Politika li huma pprezentati f'din il-Komunikazzjoni fihom għadd ta' miżuri li huma tal-qofol fl-isforz biex jinheles il-potenzjal taż-żghažagh. Se jkunu elementi importanti fl-Istrategija riveduta Ewropea għall-Impjiegi u għandhom jiġu appoġġati permezz ta' ffinanzjar mill-UE, b'mod speċjali permezz tal-Fond Soċjali Ewropew. Meta jitqiesu flimkien, dawn il-miżuri tassew jikkostitwixxu Inizjattiva Ewropea ghaż-Żghažagh:

- Il-qasam ta' miżuri "It-tressiq ta' aktar nies lejn l-impjiegi u l-immodernizzar tas-sistemi ta' ħarsien soċjali" jipproponi miżuri maħsuba sabiex **jitnaqqas il-qgħad fost iż-żghažagh** bħal titjib fit-taħriġ okkupazzjonali u l-iżvilupp ta' sistemi ta' apprendistat, flimkien ma' miżuri biex jiġi żgurat li ż-żghažagh qieghda jingħataw attenzjoni partikolari fil-politika attiva tas-suq tax-xogħol. Ukoll taht dan il-kap, il-hidma biex jittejbu s-servizzi għall-kura tat-tfal, tax-xjuħ u tal-persuni b'diżabilità, kif ukoll l-estensjoni għall-missirijiet tal-lif tal-ġenituri, se jwassal biex il-ħajja tax-xogħol u dik tal-familja jingħaqdu b'mod iktar armonjuż.
- Fil-qasam ta' politika "Żieda fl-investment fil-kapital uman permezz ta' edukazzjoni u ħiliet aħjar", bosta miżuri jindirizzaw speċifikament il-ġenerazzjoni zagħżugħa u jimmiraw lejn li **dan il-grupp jingħata l-kapital uman u l-ħiliet meħtieġa** f'ekonomija dinamika msejsa fuq l-għarfien. Eżempji ta' miżuri bħal dawn huma ż-żieda u t-titjib fl-effettività ta' l-investimenti fl-edukazzjoni, it-tnaqqis fil-għadd ta' dawk li jtilqu bikri mill-iskola u ta' dawk b'ilhiq baxx ta' kwalifikazzjonijiet, u aktar partecipazzjoni fl-istudju tal-matematika, ix-xjenza, it-teknoloġija u l-inġinjerija.
- Il-miżuri taht il-kap "Żieda u Titjib fl-investment fir-Riċerka u l-Iżvilupp" – frabta mal-kapaċità li jitkattar l-ammont ta' kapital uman fl-ekonomija – ukoll se jgħinu lill-ġenerazzjonijiet iż-żgħar billi **jifthu prospetti ġodda ta' karrieri**.

L-
immodernizzar
tas-sistemi ta'
harsien soċjali
wkoll huwa
importanti.

L-Istati Membri għandhom jimmodernizzaw **is-sistemi ta' harsien soċjali** (l-aktar is-sistemi tal-pensjonijiet u tal-kura tas-saħħa) u jsaħħu l-politika ta' l-impjiegi tagħhom. Il-politika ta' l-impjiegi ta' l-Istati Membri għandha tfittex li tressaq aktar nies lejn l-impjiegi (b'mod partikolari permezz ta' ' riformi tal-benefiċċji u tat-taxxi biex jitwarrbu n-nasbiet li jżommu n-nies fil-qgħad u fi dhul baxx, użu mtejjeb ta' miżuri attivi fis-suq tax-xogħol, u strategiji biex titwal il-hajja tax-xogħol), ittejjeb il-kapaċità li jadattaw irwieħhom sew il-haddiema kif ukoll l-intrapriži b'mod speċjali permezz ta' żviluppi fil-pagi pass pass mat-tkabbir fil-produttività u investment miżjud fil-kapital uman. Fattur kruċjali fl-ilhiq ta' din il-mira jkun li f'hajjet in-nies jiżdiedu s-snin li matulhom ikunu hielsa minn problemi tas-saħħa.

L-Istati Membri
għandhom
jiddefinixxu l-
miri għall-
impjiegi...

Il-Kummissjoni qiegħda tipproponi li **l-Istati Membri jiddefinixxu miri għall-impjiegi għall-2008 u l-2010** fil-Programmi ta' Liżbona Nazzjonali tagħhom, u li jippjanaw dwar il-miżuri se jużaw biex jilhqqu dawn il-miri. Il-linji ta' gwida għall-impjiegi se jkun ta' għajnuna għall-Istati Membri sabiex jagħzlu l-iktar strumenti effettivi u l-Kummissjoni, fuq din il-bażi, se tevalwa l-progress li jkun sar fir-Rapport Strategiku Annwali tagħha.

Inizjattivi volontarji mis-settur privat, fis-sura ta' prattiċi ta' responsabbiltà soċjali ta' l-intrapriži (CSR), jistgħu jkollhom rwol ewlieni fil-bini ta' żvilupp sostenibbli filwaqt li jtejbu l-potenzjal innovattiv u l-kompetittività ta' l-Ewropa.

...u għandna
bżonn l-appoġġ
ta' l-imsieħba
soċjali.

Fl-aħharnett, **l-imsieħba soċjali** qed jintalbu biex iġibu 'l quddiem l-integrazzjoni ta' dawk esklużi mis-suq tax-xogħol, fosthom iż-żgħażaġh. Dan mhux biss ikun kontribut għall-għieda kontra l-faqar, imma jiżgura wkoll li aktar nies ikunu qed jaħdmu.

3.4.2. *Titjib fl-adattabilità tal-haddiema u ta' l-intrapriži u fil-flessibilità tas-swieq tax-xogħol*

Livell għoli
ta' adattabilità
jqawwi r-
riżultati
milhuqa u jgħin
aktar nies
sabiex isibu l-
impjiegi.

F'ekonomiji li jkun qed jinbidlu bil-heffa, **huwa vitali li jkun hemm livell għoli ta' adattabilità sabiex jingieb 'il quddiem it-tkabbir tal-produttività u jithaffef il-holqien ta' l-impjiegi f'setturi li jkun qed jikbru malajr**. Kull ma jmur, intrapriži godda u SMEs aktar qed isiru sorsi ta' holqien ta' l-impjiegi u tat-tkabbir ekonomiku fl-Ewropa. Flessibilità akbar flimkien mas-sigurtà se tkun tinħtieġ kapaċità akbar min-naħa tal-haddiema u ta' l-intrapriži biex jantiċipaw, iniedu, u jassorbu l-bidliet. Adattabilità akbar għandha tagħti kontribut ukoll sabiex tiżgura li żviluppi fl-infiq fuq il-pagi ma jisbqux it-tkabbir fil-produttività matul iċ-ċiklu, u jibqgħu jirriflettu tassew il-qagħda tas-suq tax-xogħol. Minhabba d-differenzi li jeżistu bejn l-istituzzjonijiet fis-swieq tax-xogħol varji u fil-funzjonament ta' dawn ta' l-aħħar, huwa evidenti li politika waħdanija li tkun tghodd għal kulhadd ma tkunx effettiva, anzi potenzjalment tkun kontroproduċenti. L-Istati Membri għaldaqstant iridu jiżviluppaw l-aħjar taħlita ta' miżuri.

Irridu nwarrbu kull ostaklu għall-mobilità.

Sabiex naffrontaw problemi speċifiċi, il-Kummissjoni se tressaq proposti sabiex **jiġu mwarrba l-ostakli għall-mobilità tax-xogħol** li johorġu minn skemi okkupazzjonali ta' pensjoni u sejra taħdem fuq l-ikkoordinar ta' politika tad-dhul għall-migranti ekonomiċi. Ukoll ta' importanza fundamentali huma l-adozzjoni ta' leġizlazzjoni proposta biex iġġib 'il quddiem il-mobilità fil-professjonijiet, l-adozzjoni ta' Qafas Ewropew tal-Kwalifiki fl-2006 u l-promozzjoni ta' opportunitajiet indaqs (proposta mfassla mill-ġdid).

3.4.3. Investiment akbar fil-kapital uman bis-saħħa ta' hiliet u edukazzjoni aħjar.

Fattur iehor huwa aktarinvestment fl-edukazzjoni u fil-hiliet.

It-tibdil strutturali, il-partecipazzjoni akbar fis-suq tax-xogħol u t-tkabbir tal-produttività jitolbu **t-tkomplija ta' l-investment f'haddiema adattabbli u b'hiliet għolja**. Dawk l-ekonomiji li jkunu mogħnija b'forza tax-xogħol li għandha hiliet tajbin huma aktar kapaċi johlqu teknoloġiji ġodda u jhaddmuhom b'mod effettiv. Il-livell ta' l-ilhiq edukattiv ġewwa l-Ewropa ma jservix biex jiżgura li l-hiliet meħtieġa jkunu disponibbli fis-suq tax-xogħol jew li jinholoq għarfien ġdid li mbagħad jinxtered ma' l-ekonomija kollha. L-enfażi fuq l-edukazzjoni matul il-ħajja u fuq l-għarfien fil-ħajja ekonomika jirriflettu wkoll il-konvinzjoni li t-titjib fl-ilhiq edukattiv u fil-hiliet jagħti kontribut importanti lill-koeżjoni soċjali.

L-edukazzjoni matul il-ħajja hija prijorità.

L-immodernizzar u r-riforma tas-sistemi ta' edukazzjoni u taħriġ ta' l-Ewropa huma fil-biċċa l-kbira r-responsabbiltàta' l-Istati Membri. Madankollu, hemm xi azzjonijiet ewlenin li, sabiex jgħinu f'dan il-proċess u jhaffuh, hemm bżonn li jittieħdu fuq il-livell Ewropew. Il-proposta dwar **programm ġdid ta' l-Edukazzjoni Matul il-ħajja**, maħsub biex mill-2007 jieħu l-post tal-programmi ta' l-edukazzjoni u t-taħriġ li għaddejjin fil-preżent, iridu jiġu adottati mil-leġizlaturi sa tmiem l-2005 sabiex ikun hemm biżżejjed żmien għat-twettiq effettiv u f'waqtu tal-programm. Il-programm għandu wkoll jingħata baġit li jirrifletti l-għanijiet tiegħu. L-Istati Membri jridu jwettqu l-impenn tagħhom li jistabbilixxu **Strateġji ta' Edukazzjoni Matul il-ħajja sa l-2006**.

L-iffinanzjar mill-UE għandu r-rwol tiegħu.

Il-Komunità tikkontribwixxi sabiex jintlaħaq il-għan tat-tkattir u t-titjib ta' l-impjiegi billi timmobilita l-miżuri ta' l-infiq tagħha. **Il-Fondi Strutturali** diġà huma indirizzati u qed jintużaw għal dan il-għan, imma dan il-progress jista' **jissahħah biss permezz ta' l-adozzjoni tal-proposti għall-Qafas il-ġdid wara l-2007**. Jinħtieġ finanzjament adegwat għal dawn il-miżuri, li jekk jitwettqu jimplifikaw il-mezzi reġjunali u nazzjonali, sew mis-settur pubbliku kif ukoll minn dak privat, u jappoġġaw il-qsim meħtieġ ta' l-aħjar prassi.

IT-TWETTIQ TA' LIŻBONA: IR-RIFORMA TAL-POLITIKA TA' KOEŻJONI TA' L-UE U R-RWOL TAL-FONDI STRUTTURALI

Għall-fażi li jmiss ta' l-iżvilupp reġjonali, tal-Fond Soċjali Ewropew u tal-programmi ta' koeżjoni, il-Kummissjoni qed tipproponi mod aktar strateġiku ta' hidma fi sforz biex tiżgura li l-kontenut tagħhom jagħfas fuq it-*tkabbir* u l-impjiegi. Linji ta' gwida strateġiċi se jiġu stabbiliti fuq il-livell tal-Komunità b'deċiżjoni tal-Kunsill, b'tali mod li jfasslu l-qafas tal-linji ta' gwida fuq il-livell ta' kull Stat Membru, li għandhom jiġu nnegozjati bi shab u wara kunsiderazzjoni tal-*htigijiet* u *ċ-ċirkostanzi differenti nazzjonali* u reġjonali.

Il-programmi reġjonali tal-*gejjieni* u l-programmi nazzjonali ta' l-impjiegi se jfittxu li jallokaw ir-rizorsi bl-*aħjar* mod, b'mod partikolari fir-reġjuni anqas sinjuri fejn se jikkonċentraw irwiehhom ir-rizorsi Komunitarji:

- fuq it-*tkattir* u t-*titjib* ta' l-impjiegi permezz ta' investiment fit-*tahriġ* u fil-*holqien* ta' *attivitajiet* godda,
- billi jiġu inkoraġġuti l-*innovazzjoni* u t-*tkabbir* ta' l-*ekonomija* ta' l-*għarfien* permezz tat-*tishih* tal-*kapaċitajiet* *għar-riċerka* u tan-*netwerks* għall-*innovazzjoni*, inkluż l-*isfruttament* ta' tagħrif *għdid* u tat-*teknoloġiji* tal-*komunikazzjoni* u,
- fuq li r-reġjuni jsiru aktar *attraenti* permezz tal-*provvista* ta' l-*infrastruttura*.

Miżuri għall-*Iżvilupp Rurali* se jiffukaw ukoll b'mod iktar speċifiku fuq il-*holqien* tat-*tkabbir ekonomiku* u ta' l-impjiegi fiż-*zoni rurali*. Hemm bżonn li jiġu sfruttati għal kollox il-*possibilitajiet* li joffru l-*Internet* u l-*mezzi* tal-*komunikazzjoni broadband* sabiex jingħelbu l-*izvantaġġi* tal-*lok*.

Dan għandhom imexxuh 'il quddiem l-Istati Membri, flimkien mar-reġjuni u l-*ibliet*.

3.5. L-impatt fuq it-*tkabbir ekonomiku* u l-impjiegi

*Liżbona twettaq it-
tkabbir fil-
medda tan-
nofs u f'dik
twila.*

L-azzjonijiet politiċi mfissra f'din il-*komunikazzjoni* se jevolvu hekk kif l-Istati Membri jfasslu fid-*dettall* il-programmi ta' azzjoni nazzjonali tagħhom. Filwaqt li mhuwiex possibbli, għaldaqstant, li f'dan l-*istadju* tinghata *evalwazzjoni globali* ta' l-*effetti* tal-*Programm ta' Azzjoni ta' Liżbona*, illum hawn għarfien wiesa' li t-tip ta' miżuri previsti minn dan il-*Programm ta' Azzjoni* jistgħu jagħtu *kontribut essenzjali* sabiex jiżdied il-*potenzjal* għat-*tkabbir ekonomiku* fil-*medda tan-nofs* u aktar fit-*tul*³.

*Suq Wahdieni
fis-servizzi
jista' jżid 0.6%
mal-PGD u
jgħolli r-rata
ta' l-impjiegi*

Li l-Ewropa ssir post li jiġbed aktar xogħol u investiment

Il-*Programm tas-Suq Intern* huwa wiehed mill-*aħjar eżempji* ta' riforma tat-*tip* ta' Liżbona li kellha *impatt apprezzabbli* fuq it-*tkabbir ekonomiku* u l-impjiegi. Per eżempju, it-*twettiq ta' suq wahdieni* fis-

³ Ara "L-ispejjeż tan-Non-Liżbona. Dokument ta' temi", abboz ta' dokument ta' hidma tas-servizzi tal-Kummissjoni.

b'0.3%...

servizzi għandu jwassal għal zieda ta' 0.6% fil-PGD, u ta' 0.3% fl-impjiegi fil-medda tan-nofs. L-integrazzjoni tas-swieq finanzjarji tista' – fil-medda tan-nofs sa dik twila – tnaqqas l-ispejjeż tal-kapital għall-intrapriżi ta' l-UE b'madwar 0.5 ta' punt perċentwali, u dan jista' jikkawża zieda ta' 1.1% fil-PGD u ta' 0.5% fl-impjiegi fil-medda t-twila.

L-għarfien u t-tiġdid li jwasslu għat-tkabbir ekonomiku

*...l-investment fl-għarfien u fl-
edukazzjoni għandu jagħmilna aktar kapaċi nkunu innovattivi, ...*

L-investment fl-għarfien għandu jqawwi l-kapaċità ta' l-UE li tkun innovattiva u li tipproduċi u tuża teknoloġiji godda. Zieda minn 1.9% sa 3% bħala l-proporzjon tal-PGD ddedikat għar-riċerka u l-iżvilupp (R&D), sabiex tintlaħaq il-mira ta' Liżbona sa l-2010, jkollha l-effett li żżid il-livell tal-PGD b'1.7% sa l-2010. L-investment fil-kapital uman ukoll huwa meħtieġ, għaliex huma n-nies b'hiliet tajbin li huma l-aktar kapaċi li jaħdmu bil-kapital l-aktar produttiv u li jwettqu t-tibdil organizzattiv kif ikunu jitolbu t-teknoloġiji l-godda. Zieda ta' sena fil-livell edukattiv medju tal-forza tax-xogħol tista' tgholli r-rata annwali tat-tkabbir tal-PGD ta' l-UE b'daqs 0.3 sa 0.5 ta' punt perċentwali.

It-tkattir u t-titjib ta' l-Impjiegi

u t-trattament korrett ta' l-impjiegi jista' jżid ir-rata ta' parteċipazzjoni b'1.5%.

Fl-aħħarnett, it-titjib fil-livelli ta' l-impjiegi li rajna f'dawn l-aħħar snin kienu aktar apprezzabbli f'dawk il-pajjiżi li wettqu riformi maħsuba sabiex tiżdied ir-rata ta' parteċipazzjoni, u sabiex ifasslu aħjar sew politika attiva tas-suq tax-xogħol kif ukoll sistemi ta' taxxa u benefiċċji. Studji li saru juru li riformi bħal dawn jistgħu jżidu r-rata ta' parteċipazzjoni b'1.5%, u li, flimkien ma' trażżin fil-pagi, jistgħu jbaxxu r-rata tal-qgħad b'1%.

Il-fatt li dawn il-miżuri kollha jsaħhu lil xulxin ifisser li l-impatt globali jista' jkun oghla sew minn hekk.

Kif turi s-selezzjoni ta' hawn fuq, il-miżuri individwali previsti mill-Programm ta' Azzjoni ta' Liżbona jkollhom effetti pożittivi sostanzjali fuq l-ekonomija. Izda l-istrateġija hija pakkett globali ta' riformi li jsaħhu lil xulxin. L-estimi li bħalissa huma disponibbli jagħtu hjiel li jkun raġunevoli li nistennew li l-Programm ta' Azzjoni ta' Liżbona shiħ, meta jkunu twettqu l-partijiet kollha li minnhom huwa magħmul, jgħolli r-rata prezenti tat-tkabbir potenzjali ta' l-UE u jqarribha lejn il-mira ta' 3%. Izid ukoll l-impjiegi b'ta' l-anqas madwar 6 miljun post tax-xogħol sa l-2010.

4. SABIEX BI SHAB NILHQU RIZULTATI TA' VERU FIT-TKABBIR EKONOMIKU U FL-IMPJIEGI

Qed ingeddu mill-qiegh il-mod li bih Liżbona qed titwettaq, ...

Filwaqt li sar xi progress lejn l-ilhiq tal-miri li ġew definiti fil-Kunsill Ewropew ta' Liżbona fl-2000, l-istampa globali tvarja ħafna. L-ikbar nett fost l-isfidi li qed naffrontaw f'nofs triqitna lejn l-2010 hija, għalhekk, li nikkoreġu n-nuqqasijiet fit-twettiq. Jehtigilna ngeddu mill-qiegh il-proċess ta' twettiq, li sar wisq ikkumplikat u ftit li xejn jiftiehem. Jiġġenera ħafna karti, imma ftit li xejn azzjoni. Il-qsim tar-responsabbiltajiet bejn il-livelli nazzjonali u dak Ewropew m'għadux ċar. Ir-rizultat huwa pussess limitat.

... permezz ta' programm nazzjonali ta' Liżbona waħdieni għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi, ...

Sabiex dan jiġi kkoreġut, il-Kummissjoni qed tipproponi reviżjoni minn fuq s'isfel tal-mod li bih titwettaq l-Istrateġija mġedda ta' Liżbona:

- **Pjan Nazzjonali ta' Azzjoni waħdieni għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi**, adottat mill-gvernijiet nazzjonali wara diskussjoni fil-parlamenti tagħhom għandu jgħin sabiex tassew ikun pjan tal-pajjiż rispettiv, u fuq il-livell nazzjonali tissaħħaħ il-legittimità permezz ta' l-involvement ta' l-imsieħba soċjali u tas-soċjetà ċivili fit-tnejn ta' programm nazzjonali ta' Liżbona. Dan il-programm jelenka l-azzjonijiet li jridu jsiru u l-miri li jridu jintlaħqu skond il-qagħdijiet differenti fl-istati membri. Għandu jitthejja u jiġi adottat mill-gvernijiet wara dibattiti fil-parlamenti rispettivi tagħhom.
- **Kull Stat Membru jagħzel lil persuna li fuq il-livell tal-gvern tkun is-Sur jew is-Sinjura Liżbona**, bir-responsabbiltà li tikkoordina l-elementi differenti ta' l-istrateġija u li tipprezenta l-programm ta' Liżbona.
- **Il-programmi nazzjonali ta' Liżbona** għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi jsiru l-istrumenti primarji ta' rappurtagġ fuq il-miżuri ekonomiċi u ta' l-impjiegi fil-kuntest ta' l-istrateġija ta' Liżbona. Dan jissimplifika bil-kbir il-geġwīgija prezenti ta' rapporti bit-tħaddim tal-Metodu Miftuħ ta' Koordinament (OMC), li l-Kummissjoni fi ħsiebha tirrevedi.
- **Prijoritajiet għall-azzjoni fuq il-livell ta' l-Unjoni** ġew identifikati u deħru fi Programm Komunitarju ta' Azzjoni għal Liżbona li ġie ppubblikat separatament. Qed jintalab li jkun hemm qbil dwar l-importanza tagħhom sabiex ikun jista' jseħħ progress mġaġġel fit-teħid ta' deċiżjonijiet, u wara, fit-twettiq tagħhom.
- Is-simplifikazzjoni fl-istrutturi tar-rappurtagġ imbagħad tkun tista' tiġi riflessa fuq il-livell ta' l-UE billi **jiġu integrati f'pakkett wiehed il-mekkanizmi ta' illum għall-koordinament fl-ekonomija u fl-impjiegi, lkoll ibbażati fuq it-Trattati**, (taħt il-Linji ta' Gwida Wiesgħa għall-Politika Ekonomika u ta' l-Impjiegi): dan isir frapport Strateġiku Annwali li jiġi ppubblikat kull sena f'Jannar.

... jkun hemm Sur jew Sinjura Liżbona f'kull gvern Nazzjonali

... struttura waħdanija ta' rappurtagġ

... flimkien ma' Programm ta' l-UE ta' Liżbona, u ...

pakkett waħdieni integrat għall-koordinament fl-ekonomija u fl-impjiegi.

L-Istati Membri jridu juru l-impenn tagħhom

L-Istati Membri. It-twettiq huwa l-punt ta' dgħufija ta' l-Istrateġija ta' Liżbona. Il-proposti għat-titjib tal-mekkanizmu ta' twettiq jistgħu jsolvu ħafna mid-diffikultajiet. Imma jistgħu jaħdmu biss jekk ikun hemm impenn ta' veru min-naħa ta' l-Istati Membri.

Fuq il-livell Ewropew, jiġu assenjati wkoll rwoli ċari:

Il-Kunsill Ewropew jagħti r-rotta...

Il-Kunsill Ewropew jkollu r-responsabbiltà globali għat-tmexxija tal-proċess. Mod komuni ta' hidma għall-adozzjoni ta' linji ta' gwida għall-programmi nazzjonali għat-ktabbir ekonomiku u l-impjiegi, kif ukoll sistemi ssimplifikati ta' rappurtagġ mill-Istati Membri dwar it-twettiq, jippermettu lill-Kunsill Ewropew jagħti gwida aktar effettiva.

... filwaqt li jqis il-fehmiet tal-Parlament Ewropew...

Il-Parlament Ewropew ukoll ikun involut f'dan il-proċess, billi jagħti l-fehma tiegħu fuq ir-Rapport Strateġiku Annwali halli l-Kunsill ikun jista' jieħu qies xieraq tagħha. Il-Presidenti tal-Parlament, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni jkunu jistgħu jkomplu jiltaqgħu regolarment, inkluż qabel il-Kunsill Ewropew tar-Rebbiegħa, sabiex jidentifikaw il-modi kif, fil-proċess legiżlattiv, jistgħu jitmexxew 'il quddiem dawk il-proposti legiżlattivi li jkunu marbuta mal-Programm Komunitarju ta' Liżbona. Il-Kummissjoni sejra wkoll tinforma lill-Parlament Ewropew fuq bażi regolari bl-analiżi tagħha dwar il-progress li jkun sar u l-miżuri li jkunu adottaw l-Istati Membri.

...u l-Kummissjoni tmexxi 'l quddiem il-proċess.

Il-Kummissjoni tkun tista' tappoġġa lill-Istati Membri fit-tfassil tal-programmi ta' Liżbona tagħhom, u se twaqqaf l-istrutturi meħtieġa biex tħaffef dan il-proċess. Tkun tista' tevalwa l-miri u l-miżuri proposti mill-Istati Membri, tiġbed l-attenzjoni lejn id-diffikultajiet bażiċi u tuża r-rapport strateġiku annwali tagħha sabiex tiżgura li l-Unjoni tibqa' miexxa kif suppost f'din it-triq. Flimkien ma' dan, tkun tista' tuża l-poteri tagħha skond it-Trattat sabiex tiżgura t-traspożizzjoni korretta tal-legiżlazzjoni, u li jitwettqu l-impenji ta' Liżbona li jkunu ħadu l-Istati Membri.

L-Imsieħba Soċjali għandu jkollhom rwol speċjali.

Ir-rwol ta' **l-imsieħba soċjali** wkoll ikun vitali. L-appoġġ tagħhom se jkun kruċjali f'oqsma bħall-miżuri attivi fis-suq tax-xoġhol, l-edukazzjoni matul il-ħajja jew il-ħsieb bil-quddiem għar-ristrutturar fis-setturi industrijali. Għaldaqstant, il-Kummissjoni tistedinhom ifasslu l-programmi ta' Liżbona tagħhom għat-ktabbir ekonomiku u għall-impjiegi, mifruxin fuq għadd ta' snin, billi jużaw is-setgħat li jingħatawllhom mit-Trattat. Is-Samit Tripartitiku regolari għandu jiġi ddedikat għall-evalwazzjoni tal-progress li jkun sar u għall-iskambju ta' l-aħjar prassi fost l-Istati Membri. Il-hidma bi shab għat-ktabbir ekonomiku u għall-impjiegi hija, għalhekk, għal kollox konsistenti ma' l-ambizzjonijiet tas-shubija għall-bidla li adottaw l-imsieħba soċjali fis-Samit Tripartitiku ta' Marzu 2004.

Din il-fażi l-ġdida ta' 3 snin tibda fl-2005.

Din il-fażi l-ġdida ta' 3 snin tkun tista' titnieda fl-2005, b'linji ta' gwida godda u aktar ġenerali għall-ekonomija u l-impjiegi, b'tali mod li l-Istati Membri jkunu jistgħu jfasslu l-pjanijiet nazzjonali ta' Liżbona tagħhom skond il-qagħda li fiha jkunu jinsabu. Revizzjoni tkun tista' terġa' sseħħ fl-2008. Qed tiġi ppubblikata separatament deskrizzjoni ddettaljata tal-mod il-ġdid ta'

hidma fl-igvernar.

Dan jagħti struttura lill-hidma tagħna bi shab u jiżgura li l-bidla sseħħ.

Biex niġbru kollox fil-qosor, il-proposti biex niżguraw li l-hidma tagħna bi shab tagħti l-frott huma msejsa fuq l-attribuzzjoni ċara tar-responsabbiltajiet, b'tali mod li kull settur ikun jista' jiehu pussess ta' l-azzjonijiet kollha li jaqgħu fl-ambitu tar-responsabbiltà tiegħu. Dan il-mod il-ġdid ta' hidma jwarrab il-ġungla li teżisti bhalissa fir-rigward ta' l-obbligi ta' rappurtagġ. Fil-qofol tiegħu, ma jibqax jiffoka aktar fuq il-koordinament permezz ta' diskussjonijiet multi-laterali bejn il-25 Stat Membru u l-Kummissjoni, fuq temi individwali ta' politika (il-Metodu Miftuħ ta' Koordinament OMC). Minflok, se jkun hemm djalogu bilaterali fil-fond bejn il-Kummissjoni u kull Stat Membru dwar programm nazzjonali ta' azzjoni msejjes fuq l-impenn. Dan id-djalogu jseħħ fil-qafas ta' l-istrumenti tal-preżent, ibbażati fuq it-Trattat, għall-ikkoordinar tal-politika ekonomika u ta' l-impjiegi – Il-Linji ta' Gwida Wiesgħa dwar l-Ekonomija u dwar l-Impjiegi.

...u jhallina naqtagħu l-frott tal-benefiċċji ta' l-azzjoni koerenti f'oqsma varji u fuq livelli differenti.

Fl-aħharnett, dan il-mod ta' hidma se jhallina naħsdu l-benefiċċji tas-sinergija mill-hidma tagħna bi shab fuq il-livelli differenti, u jkompli jibni fuq il-komplentarjetà ma' u bejn l-Istati Membri. Per eżempju, l-Istati Membri se jkunu qed jikkonfermaw fil-programmi ta' Liżbona tagħhom il-miri nazzjonali rispettivi għall-infiq fuq l-R&D, u jsemmu l-miżuri li jkunu fi ħsiebhom iwettqu. Fuq il-livell Komunitarju, taħt is-seba' programm ta' qafas qed jiġi propost irduppjar fl-infiq fuq l-R&D, u hemm previst għadd ta' miżuri biex jiffacilitaw l-infiq fuq l-R&D fl-Istati Membri. Fuq il-bażi tal-programmi nazzjonali ta' Liżbona, il-Kummissjoni għaldaqstant sejra tkun tista' tevalwa kull sena l-progress li jkun sar lejn l-ilħiq tal-mira ta' nfiq fuq l-R&D, għall-Unjoni kollha, ta' 3% tal-PGD, tressaq il-proposti meħtieġa għall-aġġustament fl-istrumenti tal-politika, tagħti r-reazzjonijiet tagħha lill-Istati Membri u, jekk jinqala' l-bżonn, tirrapporta dwar xi diffikultajiet serji lill-Kunsill Ewropew.

Li n-nies jiġu mgharrfa dwar Liżbona jkun pass importanti lejn il-ħolqien ta' mpenn fuq il-livelli kollha tal-gvern.

Fuq kollox, jeħtieġ li n-nies jifhemu għaliex l-Istrateġija ta' Liżbona hija daqshekk importanti.

L-isfida li nikkonvinċu lin-nies dwar il-ħtieġa tar-riforma ma tingħelibx biss permezz ta' dan ir-Rapport, u lanqas bit-tnedija fil-Kunsill Ewropew ta' Marzu ta' qafas ta' hidma bi shab għat-tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi. L-aġenda ambizzjuża ta' Liżbona għar-riforma trid timxi id f'id ma sforzi sabiex nispijegaw l-isfidi li qed naffrontaw. Irridu nikkonvinċu darba darbtejn lin-nies bil-ħtieġa tar-riforma, sabiex jiddakkar sens ta' l-urgenza u sabiex inkunu nistgħu nuru li qed noffru rispons – rispons distint u Ewropew. Imma se jkollna bżonn nagħmlu sforz ta' veru u fit-tul sabiex jirnexxilna nwasslu dan il-messaġġ.

... u dan irid jiġi spjegat fuq il-livell ta' l-UE u fuq dak nazzjonali.

Dan l-isforz irid jinqasam bejn l-Istituzzjonijiet Ewropej. Biss, ir-responsabbiltà ewlenija tinsab fuq il-livell ta' kull Stat Membru, fejn il-messaġġi jistgħu jingħataw karattru lokali skond dak li jkun jikkonċerna lill-pajjiż u skond id-dibattitu nazzjonali. Dan irid jinvolvi lil kull min għandu sehem fis-suċċess ta' l-Ewropa – il-parlamenti nazzjonali, ir-regġuni, l-ibliet u l-komunitajiet rurali, kif ukoll is-soċjetà ċivili. Min-naħa tagħha, il-

Kummissjoni se tkun qed tittratta din l-aġenda għat- tkabbir ekonomiku u għall-impjiegi bħala prijorità ċentrali matul il-mandat tagħha kollu.